СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XI. — Олифантъ, Па., Четверъ 25-го Червня 1903. — Число 26.

НОВИНКИ.

— **Руска** школа въ Ню-йорку (филïяльна) пôдъ проводомъ о. Н. Пôдгорецкого и п. Юрія Пôдсадочного розвивае ся красно; до школы ходить 16 дѣтей. Москвофульского редактора, котрый намовлявъ родичѣвъ, щобы дѣтей не посилали до школы, родичѣ не послухали. Гарный се просвѣтитель руского народа, що рие пôдъ школою! Тажь Индіяны закладають и пôдтримують школы, а „редахторъ“ вôдъ „казеты“ робить зовсѣмъ противно.

—**Зъ** „Обчества“, якъ намъ доносять зъ рожныхъ кольоніи, зачинають люде выступати, бо переконали ся, що тамъ нема анѣ порядку анѣ справедливости анѣ певности!

— **Зафантованй дѣти.** Въ мѣсцевости Лявнъ, въ долѣшнôй Австріи, вôднаймавъ властитель дому, Папушекъ, якомусь бѣдному шевцеви Славѣкови малу хатчину за 2 К. 60 сотик. Коли Славѣкъ не мôгъ за послѣдный мѣсяць заплатити чиншу, Папушекъ зафантувавъ ему дѣти и замкнувъ пятеро дѣтей на цѣлый день въ комнатѣ. Стало ся то въ хвили, коли бѣдный швець зъ женкою пойшли на заробокъ. Бѣднй дѣти пересидѣли цѣлый день въ голодѣ, а одно зъ нихъ розхорувало ся зъ страху. Ажь вечеромъ полиція увôльнила ихъ.

— **Не** лакоми ся Грицю на дурницю! Зъ Угнôвщины пишуть: Двѣ женки въ станѣ ваготнôмъ; одна замужна за латинникомъ, Русинка, зъ Угнова, а друга зъ Крехова поѣхали на храмъ, чи то на „вецъ“ до Жовкви, а тамъ ихъ такъ гостинно приято, що въ дорозѣ до дому обѣ поронили. „Якійсь поліцай“, каже одна, „въ рогатôй шапочцѣ зъ перомъ и въ червонôй сочцѣ копнувъ мене въ животъ такъ, ажь емъ упала... ой-ой-ой! миръ бы ихъ Божій не знавъ!“ Ще колька такихъ „вецôвъ“, а вже и „найизраднѣйшого“ хруня не звабить польска шляхта на такй нарады.

— **Панщина** въ XX вѣцѣ. Що сей шляхотскій привилей ще въ нынѣшныхъ часахъ не перевѣвъ ся, на се е чимало фактôвъ. Пôсля нихъ показуе ся, що хотяй польска шляхта доперва заходить ся около вôдбудовы историчнои Польщи, то вже теперь поводить ся, якъ за найславнѣйшихъ польскихъ часôвъ. Всякй дворскй посѣпаки збыткують ся надъ бѣднымъ народомъ гôрше якъ за панщины. Осѣ що доносять зъ Жовкôвщины: Селяни Семенъ Басъ и Стефанъ Чужь зъ Вишенки пойшли на свое и сусѣдне поле зъ стрѣльбами на плечахъ за лисомъ, що забравъ въ селѣ всѣ куры. Стрѣнувъ ихъ дворскій лѣсничій Цѣхановскій и завѣвъ ихъ до однои хаты, щобы мати свѣдкôвъ, що прихопивъ ихъ зъ оружіемъ. Тымчасомъ Цѣхановскому не ходило о свѣдкôвъ, бо пôславъ сейчасъ за дворскими посѣпаками. Коли вони прибѣгли, завели Баса и Чужа до дѣдича Станка, а сей приказавъ запроторити одного споймaного въ одну, а другого въ другу пивницю. Потôмъ ходивъ лѣсничій Цѣхановскій вôдъ одного селянина до другого и бивъ, кôлько влѣзло ся, а за его примѣромъ знущали ся надъ увязнеными дворскй посѣпаки. Вони розôбрали обохъ селянъ до сорочки и били та копали ихъ до пôзного вечера. Скатували ихъ такъ страшно, що треба було вôдвести нещасныхъ людей до Жовкви до шпиталю.

— **Вôдбутый** зъ великимъ шумомъ польско-католицкій конґресъ начинае выконувати свою задачу... До Риму выѣхали сими днями ксьондзъ Крушка и айрискій адвокатъ Mahon, щобы постаратись о бискупску інфулу для ксьондза Пітаса зъ Бофало, Н. Й. Справдѣ невеликй жаданя польскихъ католикôвъ въ Америцѣ.

— **Воякъ** французкій именемъ Voisim зôставъ выпущеный зъ арешту въ Orleans по 8 лѣтахъ кары и дôставъ 40.000 тысячь франкôвъ. Грошѣ тй дôставъ вôнъ яко вôдшкодоване за те, що сидѣвъ невинно. Его засудили за те, що буцѣмъ то вôнъ убивъ одного чоловѣка, але показалось опôсля, що се неправда.

— **Новый** урядъ почтовый отворено на передмѣстю Нового Санча »Залубинцѣ«, и названо »Новый Санчь 3«.

— **Дивоглядъ.** Въ Яворжнѣ въ Галичинѣ родила ся дѣвчина зъ двома лицями, на якихъ мала 3 очей, 2 носы и 2 ротики. Черепъ и мозокъ та хребетъ були не зовсѣмъ розвиненй. Дѣвчина померла въ кôлька минутъ по породинахъ.

Иду я собѣ разъ [illegible] и подибавъ одного чоловѣка зовсѣмъ менѣ незнакомого, але, що я мавъ у рукахъ „Свободу“ то вôнъ познавъ мене, що я Русинъ и дуже мною утѣшивъ ся. Привитавшись, почавъ менѣ розказувати свою бѣду, котра видно добре далась ему въ знаки, бо нераз пôдчасъ оповѣданя ажь сплакавъ. Казавъ вôнъ такъ: Оденъ агентъ, Полякъ, намовивъ мене ѣхати до Америки та обѣцявъ намъ, що тамъ достанемо богато грунту задармо, та що тамъ справедливый рай. Я послухавъ агента и выбравъ ся въ дорогу зъ женкою и 3 дѣтьми. Кромѣ сего выбралось ще трехъ хлопôвъ зъ нашого села и около десять людей зъ станиславôвского повѣту. Ѣхали мы до сего „раю“ 35 день, 28 великою шифою а 7 малою. И приѣхали мы до краю, що зовесь Міс[illegible] въ полудне[illegible] [illegible]вати. А тамъ також [illegible] и дощѣ дуже падають а громы страшно бють. Осъ такій то рай въ полудневой Америцѣ. Дуже я радъ, що утѣкъ зводтамъ и ставъ ся до [illegible]очнои Америки и не радивъ бы никому ѣхати до полудневой Америки, бо згине марно, если се буде мати грошѣ, щобы могъ утечи зводтамъ. Чувъ я, що той самъ агентъ, що мене намовивъ ѣхати до полудневой Америки намовляе еще и другихъ людей; отже прошу васъ подайте до газеты, щобы люде не дали ся дурити и не вѣрили сему агентови, але вѣрили менѣ, я тамъ бувъ и бачивъ на власнй очи. Зостало тамъ больше Русинôвъ, котрй хотять утѣкати, але ихъ не пустять. Ихъ имена такй: Гнатъ Вохнелюкъ, Иванъ Хомицкій и Михайло Петровскій. Всѣ они Галичане, станиславôвского [illegible]

— **Собаче** мясо. Въ Монаховѣ вôдкрыто недавно першу рѣзницю, въ котрôй убиваесь мясо собаки. Попитъ за тымъ мясомъ мае бути великій, однакъ поліція дозволила продавати его лише тымъ рѣзникамъ, котрй не мають у себе мяса воловогo, лише кôньске.

— **Бреха** Мидвалей въ Шамокинъ, Па. (власнôсть Лігайскои компаніи), що стояла черезъ 2 роки, зачала робити въ Пятницю даючи заняте 200 людямъ.

— **Дня** 31-го Мая митрополитъ Серафимъ вôдправивъ богослужене въ Stuartburn, Man. въ Канадѣ.

— **Отецъ** Ставровскій зъ пряшôвскои епархіи, про котрого було писано въ минувшимъ числѣ „Свободы“, обнявъ парохію въ Monessen, Pa. куда его приславъ пряшôвскій епископъ на жадане людей зъ Monessen, Pa.

Вас. Мошакъ.

— **Весѣле** въ Четверъ и Пятницю справлявъ тутъ оденъ москвофулъ А. П., що прийшовъ зъ А. женити ся. На весѣле тое прийшли такожь деякй тутешнй дѣвчата особливо тй, що въ Середы люблять музыки вôдправляти. Таке пише намъ п. М. Ж. зъ Cohoes, N. Y.

— **Шѣстнайцять** розводôвъ въ однôмъ дни давъ минувшого тыжня Скрентоньскій судъ нещасливо дôбранымъ парамъ. Декотрй жили зъ собою дуже коротко. Мѣжь инчими такожь два польскй сопружества розвелись.

— **Въ** Whippany, N. J., основавъ ся въ мѣсяци маю новый Вôддѣлъ Р. Н. Союза въ присутности о. Ник. Пôдгорецкого. Секретаремъ выбрано Гната Оренича.

— **Цѣкава** рѣчь, що на посвяченю въ Виндберъ, Па. де парохомъ е звѣстный о. Поливка, не бувъ зъ рускихъ священикôвъ нѣхто — кромѣ одного о. Обушкевича. За те бувъ на посвяченю айрискій бискупъ и чотырохъ католицкихъ попôвъ. Очевидно радили тамъ якъ заложити шпиталь и школу для Русинôвъ...

— **П. Петро** Завада зъ Whitney, Pa. пише намъ: „У насъ робота иде теперъ повною силою. Роботу дôстае кождый хто тôлько туть прійде.

— **Російскій** царь черезъ ґенерала Бобрикова, диктатора Финляндіи нищить свободу сего нещасного краю чимразъ дальше и дальше а всѣхъ вызначнѣйшихъ Фінляндцѣвъ попросту выганяе зъ краю. Выгнанцѣвъ прощають на дипахъ и въ портахъ тысячѣ людей.

— **За** послѣдныхъ 10 лѣтъ выеміґрувало два міліоны людей зъ европейскои Россіи на Сибѣръ. 600,000 зъ нихъ осѣли на державнôй земли. Мѣжь еміґрантами е дуже мало, бо лишь 184 школъ, а здало бы ся бодай зъ 20 разъ тôлько.

— **Цѣкава** розправа вôдбулась минувшого тыждня въ повѣтовôмъ судѣ въ Патсвилъ, Па. На розправѣ той показалось, що въ тавншипѣ Blyke учителѣ и учительки мусѣли зъ своеи мѣсячнои пейды платити всегда часть школьнымъ раднымъ (скулдиректорамъ) бо въ противнôмъ разѣ тіи проганяли ихъ. Кромѣ сего згаданй скулдиректоры (всѣ они Айришѣ) допускались другихъ надъужить...

Ходить чутка, що подôбно дѣе ся також по другихъ мѣсцевостяхъ Пенсилвеніи, въ виду чого можь сподѣватись, що подôбныхъ скандальныхъ розправъ буде бôльше.

— **Данило Галицкій,** по матери Пиндусъ, родомъ зъ Настасова, пов. Тернопôль, а котрый въ старôмъ краю оставивъ жену и дитину, пустивъ ся на злу дорогу тутъ въ Америцѣ и звѣвъ одну руску дѣвчину, Марію Цуприкъ родомъ зъ Одреховы, пов. Сянокъ. и зъ Ню Йорку утѣкъ зъ нею до Бруклина, де намѣряе зъ нею фальшиво присягнути. За нею пошукуе Михайло Котелецъ, № 266. E. 4 street въ Ню Йорку, бо мае повномочіе славного Данила арештувати.

Глухій знову чуе

Д-ръ Готкінсонъ зъ Ню Йорку зробивъ дуже цѣкаве а заразомъ дуже важне досвѣдчене своимъ новымъ вынаходомъ, котрый привертае глухимъ цѣлковитый слухъ. Спѣвъ панѣ Сембричь, славнои оперовои спѣвачки, впровадивъ ихъ въ велике воодушевлене. Нова надѣя вступила въ ихъ серця, надѣя вôдзысканя слуху, новый примѣръ, котрый учить насъ, що нѣколи не повиннй мы тратити надѣи. Бувало дуже много выпадкôвъ, що люде попросту сходили зъ розуму длятого тôлько, що втратили надѣю выздоровленя, але Тринера Американьскій Еліксіръ Горкого Вина привернувъ имъ давне здорове. Лѣпшого лѣку на жолудокъ якъ сей лѣкъ природы не може бути, не може бути лѣпшого лѣку якъ лѣкъ природы. Зроблене зъ чистого вина и дôбраного корѣня, взмôцняе, прочищае и управильняе жолудокъ, даючи сему орґанови спосôбнôсть выконувати свои обовязки. Травлене стае ся лекшимъ и творить ся нова кровь, котра знову дѣлае умъ свѣжѣйшимъ, мозокъ дѣяльнѣйшимъ, змôцняе и додае вытревалости мязамъ.

На продажь у всѣхъ аптикахъ, або у фабриканта. Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilsen Sta.

— **Рôчный** зъѣздъ урядникôвъ Р. Н. Союза вôдбувъ ся въ Скрентонъ, Па. 23. с. м. Справоздане зъ сего зъѣзду подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

Спростоване.

Въ послѣднôмъ справозданю касовôмъ вкралась помылка. Вмѣсто станъ касы зъ кôнцемъ Апрѣля мае бути зъ **кôнцемъ Мая.**

Рôчный мітинґъ

бр. св. Петра и Павла въ Ансоніи, Конн. вôдбуде ся въ Недѣлю 28-го Юнія. Буде ся выбирати новый урядъ и переглядати касу. Хто не прийде заплатить 50 центôвъ кары. Новыхъ членôвъ приймемо за знижене вступне.

А. Горбаль, предс., П. Ромцьо, секр. Ф. Студентъ, касіеръ.

Туга.

Написавъ Ст. Макарь.

Въ дожидальни однои зъ малыхъ пенсильвенійскихъ желѣзничихъ стацій сидѣло трехъ рускихъ робôтниковъ и дожидали на желѣзничій потягъ. Зъ ихъ розговору можь було дôзнати ся, що звали ся Тимко, Павло и Михайло. Оба першѝ Галичане а третѣй мабуть зъ Угорщины, бо говоривъ руско-словацкою мѣшаниною. Тимко похнюпивъ голову а на лици слѣдно було якусь журбу чи клопôтъ. Павло и Михайло розважували его якъ умѣли.

— Чого ты такъ, Тимку, журишь ся безъ потребы? — розраджувавъ лагôднымъ голосомъ Павло. — Не ты першій чужинець въ Америцѣ, не ты послѣдный. Народу чужого тьма-тьмуща а якось жиють веселѝ, щасливѝ, тай ты будешь. По що все заразъ брати собѣ до головы? И менѣ колись було банно за родиною та за рôднымъ селомъ а поживъ трохи въ Америцѣ, побачивъ людей — все минуло ся, теперь анѣ менѣ въ думцѣ старый край. Михайло потакувавъ головою на знакъ, що и вôнъ годить ся зъ поглядами Павла, а, щобъ докинути и свое слово вôдозвавъ ся: — За кôлька мѣсяцѣвъ, якъ розпôзнаешь ся зъ товаришами, пôдешь разъ на забаву, розвеселишь ся ажь самъ зô себе засмѣешь ся, що колись банувавъ, Богъ знае, за чимъ. Плюнь и жий весело якъ жиють другѝ! Тимко слухавъ розрады, але лице его вказувало, що не зробила она на нѣмъ найменшого враженя.

— Дякую вамъ, камратя, — ставъ вôнъ говорити тихимъ, тремтячимъ вôдъ зворушеня голосомъ — за вашѝ приятельскѝ слова потѣхи, але я бачу, що вы твердшѝ за мене. Я не годенъ нѣякъ розбити всѣхъ тыхъ тужливыхъ мыслей, що такъ влѣзливо бушують по моѣй головѣ. Пробувавъ я всѣляко. Бувало прійду зъ роботы, вмыюсь, передягнусь въ чисту одѣжь и сяду и шибаю думками по тыхъ сторонахъ, де родивъ ся де зрôсъ та ховавъ ся. Другѝ робôтники жартують помѣжь собою, забавляють ся — весело имъ, а менѣ ихъ смѣхи такѝ противнѝ, такъ мене дрочать. Я сумую а они смѣють ся — чого оно такъ? и тогдѣ я самъ на себе лихій, прозываю себе розмазанымъ дѣтвакомъ, плаксивою бабою, але се все не помагае. Мене дужче давить за серце. Дехто зъ робôтникôвъ стане зъ мене глузувати а менѣ лишь того хибувало; тогдѣ я утѣкаю зъ хаты, йду геть въ лѣсъ и тамъ сяду пôдъ деревомъ тай плачу. А плачу такъ якъ мала цицкова дитина. Тогдѣ чую ся такій опущеный якъ былинка въ полю. Выплачу ся такъ до схочу, попередумую все, що я въ таку пору въ старôмъ краю робивъ, поговорю мыслею зъ родиною, зô своими товаришами тай тогдѣ менѣ лекшае на серцю. Прійду назадъ до хаты, почитаю трохи ґазету або книжку и забуду на хвильку свою журу. Але якъ всѣ поукладають ся до сну и и я середъ нôчнои темноты опиню ся на лôжку о, тогдѣ менѣ послѣдна година. Иншій за цѣлый свôй довгій вѣкъ не передумае того, що менѣ тогдѣ черезъ голову не переходить всякои всячины. Перекидую ся зъ боку на бôкъ, вкрываю ся покрываломъ геть зъ головою, щобы скорше заснути, але се нѣчо не помагае. Потôмъ зачинаю молити ся щиро и горячо, але видно якесь лихе, перешкаджае менѣ, бо лишь зачну „Отче нашъ" и недоговорю до половины а передъ моими очима стоить якійсь чоловѣкъ гей бы мôй батько и грозить менѣ пальцемъ и промовляе: на то я тебе выгодувавъ, щобы ты покидавъ мене на старости лѣтъ а ишовъ въ чужу краину шукати щастя? А тамъ зновъ вкаже ся якась жѣнка, подôбнѣсенька, якъ моя мама, а така згорблена а така заплакана ажь очи почервонѣли та поспухали повѣки. Она складае руки якъ до молитвы, клякае передôмною и голосить-ридае: Соколику ты мôй красный, на тожь нôчки я не дôспала тебе доглядаючи, щобы ты покинувъ мене немôчну старуху? Хтожь намъ старымъ очи замкне якъ Панъ-Богъ покличе душѣ нашѝ передъ себе? Вертай ся, сынцю! Панъ-Богъ того року зародивъ збôжа ажь серце радуе ся а наша красуля мала теличку зъ бѣлою звѣздкою на чолѣ; вже брыкае по обôйстю, але не мае ѣй хто давати зъ руки хлѣбця святого, чекае на Тимця. — Якъ я таке побачу, вже не годенъ здержати ся. Зôрву ся на лôжку, сяду и роззираю ся въ пôтьмѣ, але тата и мамы вже не ма. Тогдѣ чую о ту пôдъ серцемъ такій тискъ мало зъ жалю не пукну. Я бы тогдѣ крилами злетѣвъ до рôднои хаты. Та не можна. Далека дорога. Тогдѣ я зновъ ляжу и плачу ажь доки не присну зъ утомы.

Павло и Михайло слухали уважно тужливои бесѣды Тимка и посумнѣли. Часъ вôдъ часу зôтхали важко а по Павловôмъ лици скотила ся слеза. Безжурный усмѣхъ на лици Михайла, що дуже рѣдко сумувавъ, зникъ цѣлковито. Всѣ замовкли немовъ бы наразъ скоило ся для всѣхъ трехъ якесь неподѣване нещасте. Першій перебивъ мовчанку Михайло:

— Добре тобѣ тужити якъ маешь за чимъ. У тебе родина, ґрунтъ, власна хата, е за чимъ банувати а намъ обомъ зъ Павломъ нема тужити за нѣчимъ. Мы бездомнѝ бурлаки, безъ близькои роды въ старôмъ краю и щожь насъ може тягнути.

— То правда — вôдповѣвъ Павло — а все оно неразъ защемить серце за давными часами та за рôднымъ краемъ, хочь якъ доводило ся часами скрутно. Видко, вже самъ Панъ-Богъ давъ що таке кождому чоловѣкови, що тужить и любить все свое рôдне хочь бы оно неразъ якъ було прикре и непривѣтне.

Тимкови полекшало трохи на серцю, що знайшовъ двохъ рôдныхъ по мовѣ людей, котрѝ его розумѣють та не смѣють ся зъ него. Вôнъ радъ, що може выговорити ся и оправдати свою тугу.

— Що вы ту такого цѣкавого маете въ тôй Америцѣ? — говоривъ Тимко — може люде мають яку веселôсть? Нема ту жадной веселости. Недѣля, свято, чи будденъ — всѣ днѣ до себе подôбнѝ. Я въ [illegible]

менѣ въ дорогу.

— А всежь таки люде пють и якось жиють — вôдозвавъ ся Павло.

— Та пють то правда — вôдповѣвъ Тимко — навить самѝ оправдують себе, що въ Америцѣ кождый мусить пити. Тай зъ того, що Михайло казавъ выходить, що мусять пити. Пють бо забивають тугу, бо не мають веселости. Дѣти ихъ може не будуть вже пити, бо не будуть мати туги.

Оба товаришѣ Тимка признавали ему цѣлковиту слушнôсть хочь не могли порозумѣти, чому оно такъ е а не инакше. Запускати ся въ душевнѝ тонкости они не потрафили тай нѣколи не пробували. Они знали те, що въ Америцѣ заробити можна больше грошей якъ въ рôднôмъ краю и се для нихъ выстарчало тому то Павло пôднѣсъ сесю добру сторону американьскои еміґраціи.

— То правда. — вôдповѣвъ Тимко — що заробити можна, алежь бо грошѣ не дають веселости. Отъ кôлько ту нашихъ людей, що до смерти лишать ся Америцѣ, богатожь помѣжь ними богачѣвъ? Дуже мало. Грошѣ йдуть у нихъ на лѣкъ вôдъ туги. Ще тѝ, що думають вернути до старого краю, сякъ-такъ той центъ шанують, бо мають надѣю, що ихъ туга скôнчить ся тымъ скорше, чимъ больше призбирають грошей и пôшлють до краю на свое ґаздôвство, де ихъ дожидае давна веселôсть.

Потягъ засвиставъ, наближаючись до стаціи. Нашѝ подорожнѝ посхоплювали ся зъ лавки, позабирали свои клуночки и вышли. Входячи до потягу шепнувъ Павло Михайлови: — Чудный чоловѣкъ зъ того Тимка. — Така вже въ него мягка натура — вôдповѣвъ Михайло.

ДОПИСИ.

Зъ Ню Йорку, Н. Й.

(Розсудѣть добрѝ люде по чіѣй сторонѣ правда.)

Въ Нюйорской „казетѣ" число 16-те була описана гостина, котру давало сестричне братство св. Ольги своимъ мѣсцевымъ сестрамъ и другимъ вôддѣламъ належачимъ до тогожь самого братства. На тую гостину братство, розумѣе ся, не запросило свого найгôршого ворога Москаля зъ пôдъ Горлиць, редахтора Ню-Йорской „казеты", въ наслѣдокъ чого редахторъ пописавъ въ своѣй „казетѣ" про сю гостину найпослѣднѣйшѝ брехнѣ. Назвавъ людей, котрѝ взяли участь въ той гостинѣ безбожниками, лизунами попôвскими и т. п. такъ якъ бы тая гостина була уряджена якими поганами, безбожниками або попами, мѣжь тимъ якъ навѣть малѝ дѣти мешкаючи зъ нами знають, що тую гостину урядило сестричне братство, а не жаднѝ попы або поганы. Але редахторови вôдъ Нюйорской „казеты" щось въ головѣ покрутилось, бо ось що писавъ вôнъ про сю гостину:

„Чи христіяне чи погане?

Вже неразъ мы писали о томъ, якъ рад. попы зневажаютъ нашу вѣру, нашъ обрядъ, церковь и прч., а теперь зновь мусимо донести о такôмъ поступленью рад. попôвъ оо. Тимкевича и Пôдгорецкого на яке може отважитися хиба поганинъ, не знаючій Христовой вѣры [не] знаючій припису св. церкви. [...] читайте и судѣтъ:

[В]ъ минувшу недѣлю скликали тѣ [без]божники до одного салону въ [Нью] Іорку кôлька нерозумныхъ [дѣв]чатъ и женъ, а тоже имъ по[до]бныхъ зôпсутыхъ людей, та напивши за грошѣ сестичного братства св. Олги вина, горѣлки, пива, [ко]бласъ—нужь зъ ними гоститися. А щобъ дати еще бôльшій до[казъ] своей пôдлости, та понижити [св.] церковь, о. Пôдгорецкій хотяй [вже] тыждень минулъ по Великодни, [по]святилъ все „ястіе и питіе" та нужь дѣлитись тою „свяченою" зъ дѣвчатами, а щобъ еще [бô]льшу святôсть придати той „го[сти]нѣ", то егомостѣ перепѣяли [„Ка]опаръ" во славу Шевченка, ко[тор]ый уложилъ украинскій кобзарь, [...]зора, а который былъ напечатаный въ 26-ôмъ числѣ „Свободы" [...]1 р., а „кондакъ святителю": [...] пора, не пора міськалеви слу[жити]" отпѣялъ новоупеченый по[пôв]скій прихвостень и секретарь [со]юза"—Семъ Ядловскій.

[С]удѣтъ же теперь, въ кого здо[ро]вый розумъ, чи се по христіянски, если при освященію пасокъ спѣваеся „Христосъ воскресе" и революційныи гимны?!.. Або кто коли тое бачилъ, щобъ по Великодни ктось дѣлился свяченымъ яйцемъ, а до того въ салонѣ, въ жида.... Того еще спевностію отъ часу коли приняли наши предки христіянскую вѣру не было, бо тое можутъ робити тôлько погане, не знаючіи вѣры христіянькой. Таке запроваджаютъ наши безбожны радикальны попы... Ганьба и встыдъ тѣмъ, що участвовали въ той поганской гостинѣ и за марный келишокъ горѣлки, чи склянки пива, купленого за гроши бѣдныхъ дѣвчатъ подоптали нашу вѣру и обрядъ! Ганьба и встыдъ и тѣмъ дѣвчатамъ и женамъ, которыи хотяй знали, що паску печеся и малюеся яйця передъ Великоднемъ, а не по Великодни дались намовити безбожнымъ егомостьямъ другій разъ печи паски и малевати яйця. Знайте, вы членкинѣ брат. св. Ольги, що вы тѣмъ зробили ганьбу не тôлько собѣ, но и цѣлому русскому народови. Имена ваши будутъ записаны въ исторіи русского народа—яко примѣръ пôдлости.

А вы сестры зъ братства св. Ольги, що еще не дались збаламутити, тѣмъ баламутникамъ можете теперь персконатись, на що то идутъ ваши гроши—на пониженье св. вѣры, на угощанье всякихъ попôвскихъ лизунôвъ, на адвертайзмента по газетахъ и прч. Уже часъ вамъ отрястися тѣхъ пасожитôвъ и не дати имъ всѣмъ пôсля своей волѣ газдовати.

А ты брате робôтнику переконайся, до чого тебе ведутъ тѣ здрадники—попы радикалы."

Гостѣ, що були на тôй гостинѣ, знаючи найлѣпше вôдносины сестричного братства св. Ольги, запротестовали въ 23-ôмъ числѣ »Свободы« противъ сеи безличнои ложи, яку редахторъ пописавъ и пôдписали свои имена зъ тимъ додаткомъ, що репортеръ Ґижа находячись въ салонѣ пôдчасъ гостины не мôгъ лѣпшого справоздання здати, бо коли самъ пивъ, то мысливъ, що и на гостинѣ пили горѣвку. Мы знаемо добре, що Ґижа бувъ въ салонѣ въ долѣшнôй гали и надслуховавъ, що мы будемо въ горѣшнôй гали робити або спѣвати. Такъ само згадали мы, що коли те саме братство давало баль на доходъ рускои школы въ Ню Йорку то редахторъ вôдмавлявъ свое братство дѣвоче, щобы не ишло на баль пôдъ карою одного доляра. Коли редахторъ довѣдавъ ся, що мы протестовали противъ его ложного нападу, нужь бѣгати помежи протестуючихъ зъ плачемъ въ очахъ та благати ихъ, щобы ему повѣли, що они не протестовали. Ну, и найшовъ двохъ на свою сторону, зъ котрыхъ оденъ власноручно пôдписавъ ся, а другій казавъ себе пôдписати, на що маемо свѣдка. Але намъ тое нѣчого не шкодить, тôлько намъ дивно, чому редахторъ не прийшовъ и до насъ; мабуть боявъ ся... Вôнъ знае, що насъ на свое копыто натягнути не може то и до насъ не зайшовъ перемавляти насъ на свою сторону. А въ 22ôмъ числѣ своеи „казеты" каже, що редакторы чи кореспонденты вôдъ »Свободы« попôдписували пôдъ протестомъ имена людей, котрѝ про се нѣчого не знали, що можуть се присягою ствердити.

Пане редахторъ? Дежь чоловѣкъ присягою може тое ствердити, що власною рукою пôдписавъ? Се мôгъ бы зробити хиба чоловѣкъ безъ чести, такій твердолобъ якъ ты. Що до Ґижи то есть правда, що вôнъ не есть піякомъ, але не дасть ся заперечити, що вôнъ бувъ коло сходôвъ пôдчасъ гостины, та пытавъ ся, котрими дверми будуть сестры выходити зъ галѣ. Хочешь п. редахторъ дати сто (100) доларôвъ тому, хто тобѣ докаже, що ты намавлявъ дѣвчата зъ свого „обчества" щобы не ишли на нашъ баль. На се вôдповѣдаю такъ, що се есть правда, бо одна „дѣвиця" зъ твого обчества говорила въ шапѣ до дѣвокъ такъ: „Я днесь на баль мушу пойти хотяй на мене есть кара наложена одного доляра". А дальше казала такъ: „и кары не заплачу и зъ братства выступлю якъ будуть мене змушовати" (розумѣла тутъ тебе п. редахторъ). Имя сеи дѣвчины есть Т. Такъ само правдою есть, що ты не бувъ радый нашому балеви, бо анѣ ты анѣ нѣхто зъ вашои компаніи не бувъ на нѣмъ. Вы панове показуете лишь на папери, щосьте „щирорусски", але въ дѣйсности вы е хрунѣ, бо вы радше пôдтримуете словеньско-мадярскѝ або цареславнѝ цѣли якъ свои рускѝ.

Теперь пане редахторъ коли ты ставишь 100 доларôвъ въ надгороду, то й

мене взяла охота ставити 100 долярôвъ, если фактично докажешь: Перше, що на гостинѣ пили горѣвку и друге, що спѣвали тропарь „Тарасови Шевченкови", котрый уложивъ п. Прозора. За тû два питаня достанешь $100. надгороды вôдъ мене. Прошу також вôдповѣсти менѣ на питаня:

1) Котрû на тôй гостинѣ були люде зôпсутû? 2) котрый зô священикôвъ святкувавъ „ястіе и питіе" зкромъ вôдсѣвaня Христосъ Воскресъ? 3) кого уважаешь за лизунôвъ попôвскихъ? 4) якû революційнû пѣсни були тамъ спѣванû. На тû запитаня прошу вôдповѣсти справедливо або вôдкликати те що не було правдою. Если того не зробишь то буду уважати тебе за найбезчельнѣйшого брехуна на американьской Руси.

А вы дорогû читателѣ осудѣть по чіѝ сторонѣ правда и хто зачавъ напередъ рити, чи мы чи редактор вôдъ „казеты".

Павло Зятикъ.

Зъ Филаделфіи, Па.

Насъ тутъ въ Филаделфіи есть велика маса такъ галицкихъ якъ и угорскихъ Русинôвъ и есть досить порядныхъ и мудрыхъ людей. Але позаякъ мы всѣ роботники то и не маемъ досыть часу интересовати ся справами больше загальными. Найбôльше добра мôгъ бы тутъ зробити добрый и о добро загалу дбалый священикъ, бо священикъ больше ученый вôдъ насъ и мае больше часу якъ мы для працѣ для добра загального.

Дай Боже здоровля священикамъ украиньскои партіи, котрû трудять ся о добро свого упавшого народа, незважаючи на наругы, якû сиплють на нихъ вороги нашои народности. Обовязкомъ нашимъ есть помагати имъ спольною працею, а мы що? Лишаемъ ихъ самыхъ, а самû нераз лучимось зъ ворогами и спомагаемъ ворогôвъ нашои народности, котрû хотять зъ насъ жити. А щирыхъ нашихъ опѣкунôвъ деякû зъ насъ зовуть зрадниками и таку дають имъ заплату за ихъ трудъ. Гей братя Русины, не робѣмъ того, часъ бы уже пôзнати хто намъ добра бажае та змазати свои блуды. Бо Богъ довготерпеливый, але и справедливый. Дуже важною справою суть школы нашû рускû на американьской земли. А що у насъ есть? Нѣчого. Парафія, що правда, есть досыть стара, дѣтей повыростало свѣтъ, та що зъ того? Нема кому учити ихъ та и они бѣдната нѣчого не знають. Нашъ священикъ нѣтъ се незаймае, бо есть basy въ своимъ бизнесѣ, дякъ нѣ, бо все пяный та ще зъ насъ ся высмѣвае и обговорюе. Каже: „Znace co hlava a co ogon? To my (Мадяры) hlava a vy ruskie ogony i ogon musi sluchac hlavy". Та чижь то не соромъ для насъ слухати такъ тай нѣчо не казати? Тажь цареславнû хоть якъ суть простый народъ, а маютъ школу и учать рускû дѣти хоть не по своему, бо по московски, але все лѣпше якъ Мадяре, що немають нѣчого. И то дивно менѣ чому тая нюйорска „казета" если мае якій такій розумъ и если хоче добра для Русинôвъ не поруше такихъ справъ; але обмовляе чесныхъ людей, котрû народного добра бажають. То видко, що Мадяры и цареславнû въ одну трубу дують для згубы нашого народа. Братя Русины Филаделфійскû! Маемо тутъ „Рускій Народный Союзъ"; се есть наша едина руска органiзація. Вступайте до него, щобъ ваше житє було забезпечене. А коли буде насъ велика громада, тогды буде наша сила и помага. И Мадяре небудуть насъ звати огонами а цареславнû хахлами. Та тогды ворогамъ смѣло скажемъ такъ якъ Т. Шевченко: „смѣй ся лютый враже, та не дуже бôсь сину, слава не поляже. Не поляже а розкаже, що дѣялось въ свѣтѣ, чія правда, чія кривда и чіи мы дѣти".

Миколай Яросевичъ, членъ Р. Н. С.

Зъ Newark, N. J.

У насъ е кôлькохъ Москалѣвъ зъ глубокои Росіи. бо ажъ зъ пôдъ Горлицъ а всѣ такû мудрû, що зъ великого розуму не знають що мають робити. Недавно сему тутешнû радикали освятили одному зъ тихъ кацапôвъ воду надъ головою и зробили зъ него порядного чоловѣка, та за се москвофилы дуже погнѣвались и бѣгали цѣлу нôчь зъ ножами, щобы якого радикала вхопити. И се мають бути побожнû люде, що такъ хвалять ся своею твердою вѣрою!

Дня 2-го Юнія на долѣ мѣста при улици Маркетъ вытягнено зъ каналу 25 лѣтного чоловѣка. Вôнъ бувъ покалѣченый ножами, очевидно замордованый. Поліція слѣдить за убійниками.

Русинъ.

Зъ Gimli, Man. Канада.

У 10ômъ числѣ „Свободы" читали мы допись въ котрôй було писано, що будцѣмъ то п. Зеленицкій продавъ тутешну церковь за 200 долярôвъ о. Жолдакови, котрый перетягае Русинôвъ на французьку сторону. Отже се есть неправда. Наша церковь е записана на цѣлу громаду. Знова другій дописуватель каже, що церковь наша записана только на двохъ комітетовъ, то се також е неправда. Вправдѣ суть тутъ такû декотрû Русины, що продали бы церковь, еслибъ она була въ ихъ рукахъ, не лишь за 200 долярôвъ, але навѣть за фляшку горѣвки, але мы комітетовû церкви и другû чеснû Русины не продамо своеи церкви за жаднû грошѣ, анѣ зъ рукъ своихъ ей жаднымъ бискупамъ не дамо. Пана Зеленицкого уважали мы и все уважаемо за порядного чоловѣка а тыхъ дописуватели, що пишуть на насъ неправду, просимо, щобы лѣпше каяли ся своихъ грѣховъ, про котрû не хочемо тутъ публично говорити — та пильнували свого носа а не описували порядныхъ людей.

За комітетъ церковный:
Стефанъ Дикунъ,
Антонъ Канасевичъ,
Микола Джусъ,
Петро Скамаровскій,
Василь Кашѝ,
Данило Савоцкъ,
Петро Лушѝчукъ,
Павло Троянъ,
Сидоръ Зеленицкій.

Зъ Филаделфіи, Па.

Иду я собѣ разъ мѣстомъ и подибавъ одного чоловѣка зовсѣмъ менѣ незнакомого, але, що я мавъ у рукахъ „Свободу" то вôнъ пôзнавъ мене, що я Русинъ и дуже мною утѣшивъ ся. Привитавшись, почавъ менѣ розказувати свою бѣду, котра видно добре далась ему въ знаки, бо нераз пôдчасъ оповѣданя ажъ заплакавъ. Казавъ вôнъ такъ: „Оденъ агентъ, Полякъ, намовивъ мене ѣхати до Америки та обѣцявъ намъ, що тамъ достанемо богато грунту задармо. та що тамъ справдѣшный рай. Я послухавъ агента и выбравъ ся въ дорогу зъ жѣнкою и 3 дѣтьми. Кромѣ сего выбралось ще трехъ хлопôвъ зъ нашого села и около двѣста людей зъ станѣславôвского повѣту. Ѣхали мы до сего „раю" 35 день, 28 великою шифою а 7 малою. И прибхали мы до краю, що звесь Missiones Apostoles въ полудневой Америцѣ. Мешкавъ я тамъ 4 мѣсяцѣ и пôзнавъ добре той „рай". Мѣста тамъ нема, анѣ помешканъ жадныхъ, лишь кождый мусить собѣ зробити хату зъ плота и кôля а зъ верху прикрыти травою. Вôконъ анѣ дверей такожь нема лишь заставки пороблены зъ прутя. Родить ся тамъ кукурудза, але и туту мурашка зъѣдають, картофлѣ нема тôлько якесь корѣне, що звесь „пататы", подобне до краевои моркы тôлько що бѣле. Хлѣба 4 мѣсяцѣ я тамъ не кушавъ, а лишь паленицю зъ „мандьохи" (таке корѣне), котру треба молоти (я мавъ свои жорна зъ краю) и печи на земли. Рôжнои дикои звѣрины и гадя е повно, такъ що кождый чоловѣкъ мусить носити великій нôжь и рушницю для своеи оборони. Суть тамъ ще такû маленькû мушки, що залазять пôдъ шкôру и тамъ ся плодять. То на се нема рады, а мушки тû якъ ся розмножать, то чоловѣкови вôдтинае палецъ а неразъ и цѣла рука. Спека тамъ така, що вôдъ горяча шкôра пукае и нѣхто не важить ся выходити зъ своеи буды въ полудне а въ поли працюють тôлько рано и вечерами. Зарôбкôвъ майже жадныхъ не ма хиба при цукровой тростинѣ, але платня за роботу дуже мала, бо много людей е безъ роботы и кождый радъ бы робити хоть бы и за найменьшу платню. Много тамъ гине нашихъ Русинôвъ зъ голоду... Дѣти нехрещенû по 2 и 3 роки. Чоловѣкъ, що возьме вôдъ нихъ землю не може звôдтамъ утекнути, бо его не пустять; зразу дають ему ѣсти а потôмъ кажуть те вôдрабляти, за що рахують по 25 центôвъ на день. Тамошнû люде бють нашихъ Русинôвъ, мучать и обкрадають. Они ѣздять въ ночи по пять до десять разомъ на коняхъ (тамъ великû травы такъ що чоловѣка зъ травы не видно) и нападають на людей та граблять ихъ. Поля такъ у насъ въ Галичинѣ тамъ нема, лишь треба вырубовати корчѣ а потôмъ сѣвати. е тамъ також гористо и дощѣ дуже падають а громы страшно бють. Ось такій то рай въ полудневой Америцѣ. Дуже я радъ, що утѣкъ звôдтамъ и дôстав ся до пôвнôчной Америки и не радивъ бы нѣкому ѣхати до полудневои Америки бо згине марно, если не буде мати грошей, щобы мôгъ утечи звôдтамъ. Чувъ я, що той самъ агентъ, що мене намовивъ ѣхати до полудневои Америки намовляе еще и другихъ людей; отже прошу васъ подайте до газеты, щобы люде не дали ся дурити и не вѣрили сему агентови, але вѣрили менѣ, бо я тамъ бувъ и бачивъ усе на власнû очи. Зостало ще тамъ дуже богато Русинôвъ, котрû хотять утѣкати, але ихъ не пустять. Ихъ имена такû: Гнатъ Бохмедюкъ, Иванъ Хомицкій и Михайло Петровскій. Всѣ они зъ Галичины, станѣславôвского повѣту и не могуть звôдтамъ утечи." Имя чоловѣка, що менѣ се розказувавъ е Гридь Боднарикъ. Хто бы хотѣвъ докладнѣйше довѣдатися нехай пише на адресу: M. Dovbenko, 964 N. Lawrence Str. Philadelphia, Pa. бо Гр. Боднарикъ не умѣе, самъ нѣ читати нѣ писати.

М. Довбенко.

Зъ Overstone, Man. Канада.

Цареславный „Свѣтъ" (ч. 15) пише, що праця епископа Серафима въ Канадѣ не йде лѣпше якъ въ Спол. Державахъ, бо „народъ познавъ, що вôнъ за птиця". На се скажемо, що и мы не знаемо що за птиця сей, котрый такû рѣчи безъ пôдставы може на другого писати. Або знову накидають ся цареславный „Свѣтъ" и нюйорска „казета" на тихъ людей, що ихъ Серафимъ высвятивъ. Называють ихъ безбожниками и т. д. Люде, чи читали вы коли исторію о святôмъ Павлѣ? Чи не знаете якъ вôнъ зъ гонителя ставъ ревнымъ ученикомъ, проповѣдникомъ и мученикомъ за вѣру Христову? Не судѣть другихъ, щобы васъ не осудивъ Богъ. Пише нюйорска „казета": „радуйте ся радикальный попови, радуйте ся верховоды радикализмъ, бо ваша чортôвска наука не пôшла въ лѣсъ." Мылите ся пане. Бо радикальнû попоки якъ ихъ зовете проповѣдують не чортôвску, але правдиву науку и розкривають народови очи. Мы чули науку радикальныхъ попиковъ. Въ 1896 и 1897 чули мы науку о. Дмитрова а опôсля о. Тимкевича, але анѣ вôдъ одного анѣ вôдъ другого жадноп чортôвскои науки мы не чули. Безбожниками называете тихъ, котрû голосять народови правду, котрû зъ русскимъ народомъ хотять жити и умирати, безбожниками зовете ихъ, бо не хотять ся пôддати пôдъ царскій кнутъ на вôльнôй земли. На Серафима кричите, бо вамъ попсувавъ бизнесъ. Коли цареславнû священики доходили до насъ то лишь центики збирали а про богослуженя не дбали. Якъ бувало прійде цареславный пôпъ помѣжь насъ то не дбае, щобы мавъ богослуженє якъ уставъ церкови наказуе, але допитуе ся, хто до сповѣди або до хресту або до вѣнчаня. А за евангеліе на утрени анѣ сгадуе, а науку на службѣ Божôй голосить таку, отъ або збувъ. Теперь вже сподѣемось такъ не буде, Серафима праця не упадае, а росте якъ трава по маевôмъ дощи. Теперь нема вже по що тутъ ѣхати на зарôбки анѣ цареславнымъ батюшкамъ анѣ унітскимъ зô старого краю, абы плели людямъ бомки що руске и московске або руске и польске то все одно. Були тутъ такû, що хотѣли, щобы мы церкви нашû збудованû нашимъ потомъ и нашими мозолями записали на ихъ властьобо на властьобъ французкихъ бискупôвъ, але дарма, не осягнули они сего. Мы не слѣпû, мы не хочемо бути пôдъ римскимъ анѣ пôдъ царскимъ ярмомъ, але хочемо бути сынами вôльнои Руси а тû що заплювують людямъ очи, нехай здуть на губы дурнѣвъ збирати. Все що намъ теперь потреба — то есть згоды. Не розриваймо ся на партіи, не слухаймо що хтось тамъ пускае межь насъ якісь бомки, але маймо свôй розумъ и держѣмъ ся разомъ а тогды жадна ворожа сила насъ не поборе. А вы отдѣ духовнû не вважаѝте на се, що на васъ вороги брешуть, але споввняйте и дальше свою задачу. Не дивѣть ся на тихъ, що лишь дбають о свою кишеню, бо на сѣмъ свѣтѣ все ся скоро минае и хочь бы чоловѣкъ зôбравъ міліоны долярôвъ, то все земля и попѣлъ, а що пôсле те и збирати буде. Въ Оверстонъ 5 миль вôдъ Стюартборнъ побудовали мы церковь, прекрасну церковь. Вправдѣ хоругвъ, иконостаса и деякихъ другихъ прикрасъ церковныхъ ще немаемъ, але сподѣемо ся, що народъ, котрый поставивъ ся храмъ божій, постарае ся и о решту. Тутешнû хлопцѣ купили зъ коляды 550 фунтовый дзвонъ и заплатили $59.95. Пляцъ пôдъ церковъ и цминтарь не коштуе насъ нѣчого, бо землю подарувавъ п. Алекс. Яремій, за що належить ся ему сердечна подяка. Есть насъ тутъ 80 рускихъ фармерôвъ. Священикомъ у насъ есть о. Гавріилъ Тимчукъ, котрого рукоположивъ епископъ Серафимъ въ Свѣтлый Понедѣлокъ. Вôдправу и науку маемо що недѣлѣ и свята а народъ вдоволеный. Вправдѣ е тутъ кôлька людей, що недовѣряють и дивують ся якъ зъ невысоко ученого чоловѣка, дяка, мôгъ стати священекъ, але они видно не знають якъ було давно на Руси, та мабуть забули, що Апостолы було неучеными, простыми рыбаками. Не поможе намъ и найбôльше ученый священикъ, не поможе и зъ графского роду, въ рукавичкахъ и въ золотыхъ ризахъ, если не будемо жити пôсля науки Христовои.

Семенъ Саранчукъ, Иванъ Ткачикъ.

О. Качмарчикъ засудженый.

На Лемковщинѣ кипить борба межь москвофилами а Украинцями. Якъ звѣстно, доки не було Украинцѣвъ на Лемковщинѣ доси „лемковски твердорускû" патріоты спали. Вся ихъ патріотична робота кôнчили ся на тôмъ, що позичали людямъ грошѣ на высокû проценты такъ само якъ и жиды, казали собѣ за дармо въ поли робити та высискували народъ ще другими способами, а про просвѣту его не дбали. А прійшло свято або празникъ тотû твердû патріоты запивали ся зъ рôжными польскими пôдпанками, грали въ карты, танцювали и робили тимъ подобну „патріотичну" роботу. Але стало ся, що на Лемковщину зайшло пару украинцѣвъ и зачали заводити украиньскû порядки. Заложили руску бурсу въ Новôмъ Санчи постарались о пляцъ пôдъ церковь и зачали збирати грошѣ на будову рускои церкви въ Новôмъ Санчи. Се бунтъ, се зрада, зачали кричати москвофилы. Украинцѣ се безбожники, атеисты а прибравши собѣ до помочи другихъ крикунôвъ вôдобрали Украинцямъ зарядъ бурсы, думаючи, що черезъ се знищать украинцѣвъ. Але грубо помылились. Украинцѣ заложили другу бурсу и провадять дѣло освѣдомленя лемкôвского народа дальше. Видять тое, москвофилы а особливо о. Качмарчикъ, Иванишовъ и Марковъ и чернять украинцѣвъ въ москвофильскихъ газетахъ якъ лишь могуть, хотячи черезъ те вôдстрашити вôдъ нихъ народъ. Та все мае свои границѣ. Недавно о. Качмарчикъ загнавъ ся такъ далеко въ своѝ безличности, що назвавъ одного Украинця пôдлымъ. Сей заскаржививъ его передъ судъ и о. Качмарчика зôставъ засудженый за черненє порядныхъ людей. Сподѣвати ся належить, що вже недалеко той часъ, коли и на Лемковщинѣ прозрѣть люде та побачуть, хто справдѣ бажае имъ добра а хто тôлько выкористуе ихъ пôдъ покрышкою патріотизму.

Лемко.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly, published every Thursday by the Svoboda Publ. Co., 111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свôй старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаємо.

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Олифанту найдальше въ Суботу вечеръ.

Поодинокй числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

Всѣ дорослй члены Союза записанй на цѣле. посмертне достають почавши вôдъ Юлія 1902 року »Свободу« безплатно. Въ разѣ якои помылки пов. члены „Союза“ зволять напи-сати намъ вôдъ якъ давна належать до „Р. Н. Союза“ и до котрого вôддѣлу.

Редакція.

Уваги.

Свѣдчивъ ся циганъ своими дѣтьми

а цареславный „Свѣтъ“ свѣдчить ся нюйорскою москвофульскою „казетою“. Що одна брехне на радикалôвъ то друга побрѣхує и на вôдворотъ. И нема чому дивуватись. Онижь обѣ („Свѣтъ“ и „казета“) ѣдять зъ того самого жолоба, належать до однои и тои самои стайнѣ чи тамъ оборы.

Шкода часу.

„Свобода“ не вôдповѣдає тымъ двомъ повысшимъ „казетамъ“ на всякй ихъ напады, бо на се шкода часу и мѣсця. Єслибъ тй двѣ „казеты“ писали щось на насъ длятого, що були злѣ поінформованй, тогды еще оплатилось бы имъ пояснити деякй справы, але они все, що пишуть на насъ, пишуть умысно, пишуть тому, бо имъ за те заплачено и длятого, то не оплатить ся имъ вôдповѣдати.

Зъ за плота.

Впрочемъ они привыкли стрѣляти зза плота. Всякй брехнѣ на Союзъ и „радикалôвъ“ пише або самъ „редахторъ“ и его помôчники, що давно втратили свою честь а пишуть правду лишь тогды коли помылять ся, або „справоздаѣ“, що боять ся чи встыдають ся пôдписати свои имена. Примѣромъ въ послѣднôмъ числѣ „казеты“ хто пише? Пише „нежидофилъ“, „парафіянинъ“, „правдолюбъ“, „членъ О. Р. Б.“ „Фостякъ“, „Пасейскій хоръ“ и другй. А въ „Свѣтѣ“ хто пише? „Не-свѣтскій“, „прихожанинъ“, „участникъ“, знову „несвѣтскій“ и т. д. Що то за люде? Чому не пôдписали своихъ именъ? Видно длятого, що писали брехню, бо жаденъ честный чоловѣкъ, єсли пише правду, не повиненъ боятись анѣ встыдатись пôдписати свое имя пôдъ тое що пише. Дописувателѣ „Свободы“ всегда пôдписують свои имена пôдъ своими дописями а неразъ навѣть, кôлькохъ людей пôдписуєсь пôдъ дописею. Тôлько дуже рѣдко друкують ся въ „Свободѣ“ дописи пôдъ котрыми не пôдписавъ бы чоловѣкъ свого имени, але тогды мусять бути на тое дуже важнй причины.

Лиликъ.

Давно, вже дуже давно тому назадъ, провадили разъ звѣрѣ борбу зъ птахами. Довго они бились и разъ одна то знову друга сторона брала верхъ надъ своими противниками. Въ часѣ сеи борбы лиликъ, (bat), що мае крыла и може лѣтати якъ птахъ а притôмъ є подôбный до мыши, взявъ ся на способъ. Коли бачивъ, що птахи побѣджають звѣрѣвъ, тогды летѣвъ мѣжь птахôвъ и стававъ по ихъ сторонѣ; колижь бачивъ, що звѣрѣ беруть верхъ надъ птахами, тогды ховавъ свои крыла и стававъ въ ряды звѣрѣвъ. Довго ему такъ штука удавалась, але вкôнци все выкрилось. И знаете що ся стало? И звѣрѣ и птахи такъ погнѣвались на безхарактерного лилика, що сей мусѣвъ утѣкати, бо инакше булибъ его убили. Вôдъ сего часу лиликъ ховаесь черезъ день по старыхъ дуплахъ, мурахъ та будинкахъ въ найтемнѣйшй закутки и допера коли звѣрѣ и птахи покладуть ся спати, тогды вôнъ вылазить зъ крыѣвки, та надъ ранкомъ знову чимъ скорше назадъ ховаесь. — Ролю такого лилика на американьской Руси грае о. Обушкевичъ. Вôнъ разъ католикъ то знову царославный. Пріѣхавши до Америки о. Обушкевичъ бувъ уніятомъ, але пару лѣтъ пôзнѣйше хотѣвъ за намовою Товта перейти зъ кôлькома мадяронами на царославіє. Опôсля знову ставъ католикомъ ба навѣть свѣдчивъ напротивъ Товта пôдчасъ Вилксберского права. На „славнôмъ Филаделфійскôмъ соборѣ“ боронивъ о. Обушкевичъ „восточную церковъ“ а на Олифантскимъ правѣ показувавъ зъ себе бôльшого католика якъ самъ Папа. Пару мѣсяцѣвъ пôзнѣйше зробивъ се, що Мейфілдчане перейшли на царославіє, поручавъ публично въ своѣй „вôдозвѣ“ членамъ „Обчества“ читати цареславный „Свѣтъ“, нападавъ на католицкихъ бискупôвъ за те, що они не розумѣють русскои церкви та гордять величественнымъ греко-восточнымъ обрядомъ, — а 30-го Мая вразъ зъ айрискимъ бискупомъ Garvey и католицкими попами (Ф. Шебікъ, Е. Каічь, Я. Маршвонъ, Я. Sausz) та Д. Поливкою посвячавъ Виндберску церковь! Посвячене тое вôдбулось, якъ пишуть, по латиньски, латиньскимъ обрядомъ и языкомъ при, бубнахъ, пищалкахъ, трубахъ и басахъ!

И скажѣть, добрй люде, чи се не лиликъ? Певна однакъ рѣчь, що коли навѣть нерозумнй звѣрѣ и птахи пôзнались на своимъ лилику, то тымъ бôльше пôзнають ся на своимъ лилику американьскй Русины. И якъ звѣрячій лиликъ, не мае днесь жадного значѣня въ звѣрячôмъ свѣтѣ, але мусить зô встыду и страху ховатись по дѣрахъ, такъ и американьско-рускій лиликъ буде мусѣвъ невдовзѣ сховатись вôдъ очей кождого честного Русина. Навѣть для людей, що мають вôдмѣннй вôдъ насъ переконаня, однакъ вѣрять въ те що голосять, мусимо мати пошановане. — але для лиликôвъ — нѣколи.

На нашихъ кôсткахъ и зъ нашои крови.

Минувшого мѣсяця вся урядова Росія святкувала двѣсталѣтнй роковины заснованя Петербурга. Яко приготоване до сего свята: арештовано понадъ 200 людей зъ интеліґенціи и робôтникôвъ, щобъ вони случайно не закаламутили якими демонстраціями святочного настрою...

Двѣста лѣтъ минуло. 17. мая сего року, якъ російскій царь Петро I., користаючи зъ нагоды, що его ворогъ Кароль XII., король шведскій, бувъ занятый вôйною въ Саксоніи, основавъ середь чухоньскихъ болотъ — городъ Петербургъ и давъ початокъ теперѣшнôй столици російского царства. Околиця новои оселѣ була болотниста, вкрита мокряками и багнами, тожь треба було немало людского труду, щобъ нову столицю зробити пригожу и приступну для людей. Якъ въ кождôй справѣ такъ и тутъ перевѣвъ Петро I. свои намѣры и задушевнй мрѣѣ — силою.

Задумавши яке дѣло, Петро усею силою перъ до переведеня его, не оглядаючи ся нѣ на опôръ и бунтъ пôдданыхъ, нѣ на будь якй ворожй обставины його дѣлу. Не жаль йому було нѣ потокôвъ крови, що зливали його намѣры, нѣ тысячѣвъ трупôвъ його-жь таки пôдданыхъ, що встелювали шляхъ його славы. А жертвъ такихъ людскихъ вглитнула не мало и будова Петербурга. Изъ найдальшихъ окраинъ державы зъ поза сотокъ миль зганяно людей на роботу коло новои столицѣ. — Рр. 1708 и 9 пôслано туды по 40 тысячѣвъ людей, за 1710 и 11 рôкъ майже 15 тысячь, а зъ кôнцемъ того року зажадано ще 40 тысячѣвъ людей, та не було ихъ вже вôдки взяти. Оттакй тяжкй труды та безупиннй вôйны такъ прорѣдили населене росийскои державы, що перепись изъ 1710 р. выказала убытокъ одною пятою людей въ прирôвнаню зъ переписею зъ 1678 р. А найбôльше жертвъ проглитнуло осушене надневскихъ болотъ та прокопане кронштадского и ладожского каналу; при сѣй роботѣ — пôсля реферату царского урядника Ледріна — згинуло поверхъ 150 тысячь людей. Ось на якихъ пôдвалинахъ збудовано нынѣшный Петербургъ!

Найбôльше болючимъ для насъ те, що при копаню тыхъ каналôвъ та осушуваню болотъ пôдъ столицю десятôвъ, поклали свои буйнй головы тысячѣ козакôвъ. Царь зовсѣмъ не думавъ шанувати заприсяженыхъ правъ Украины. Черезъ довшій часъ вôнъ пѣклувавъ ся козацтвомъ, та лишь такъ довго, якъ довго ему козакôвъ було треба, а якъ вже придбавъ собѣ свою реґулярну армію, невпинно ишовъ до зломаня козачои сили, до поневоленя Украины. Вся російска кôннота була розставлена на Украинѣ и живила ся — украиньскими засобами живности, до того були Украинцѣ зобовязанй давати безплатно пôдводы кождому, хто ѣхавъ изъ царскимъ пашпортомъ. Та безперечно найтяжшимъ ударомъ для нашои вôтчины було страшне зменшене козачои сили — черезъ вынищене ихъ по важкихъ — прямо каторжныхъ роботахъ. Не оглядаючи ся зовсѣмъ на точки умовъ мѣжь Москвою а Украиною, приказувавъ Петро I. ити козакамъ въ походъ, та не казавъ имъ забирати зъ собою рушницѣ-гакôвницѣ, лишь заступы и лопаты и ишли козацкй полки не на почесне поле крôвавого бою а ишли болота гатити та зносити важкй муки и всякй злиднѣ у непривѣтнй пôвнôчнй, краины царскои имперіи.

Ось перейдемо по черзѣ тй крувавй лепты Украины — данй нынѣшному Петербургови.

Р. 1720 на царскій розказъ иде 20 тысячь козакôвъ пôдъ проводомъ Полуботка, Сулимы и Марковича до робôтъ при ладожскôмъ каналѣ.

Р. 1722 иде другихъ десять тысячь до Ладоґа пôдъ командою Чорняка.

На початку 1723 р. иде по приказу ще пять тысячь кôнчити каналъ пôдъ командою Милорадовича.

Всю дорогу зъ Украины ажъ до Петербурга треба було вôдбувати пѣхотою. Отй маршѣ були прямо страшнй. Оденъ очевидецъ такъ про нихъ розказує: „Насъ нѣкуды не пускали на нôчлѣгъ; сѣна и соломы не тôлько нѣгде не було взяти але навѣть и купити за звычайнй грошѣ. Якъ не стало грошей — худоба почала гинути. По дорозѣ... довелось ити пѣшки глубокими снѣгами, а харчь, взятый зъ дому нести на плечахъ, щобъ полекшити пôдводы; приходилось помагати и обозови — тягнуть його шлиями, разомъ зъ хорыми.“

Середъ такихъ злиднѣвъ ишли козаки тысячѣ верствъ, цѣлыми мѣсяцями, бо ось знаемо, що у другій походъ выйшли козаки въ першу недѣлю посту, а надъ каналы прийшли ажь въ червни! Не мало козакôвъ занедужало и вмирало вôдъ такого важкого походу, а кôлько звалила зъ нôгъ важка праця, поганый климатъ та лихій харчь?! А обходили ся московскй офіцеры зъ козаками дуже погано; вони немилосердно били ихъ, хочь козаки робили изъ усеи натуги не лишь въ день и ночи а и въ недѣлю и свято.

Не легкимъ бувъ и поворотъ на Украину середъ студени и слотъ та безъ зломанаго шеляга, бо тй всѣ роботы були примусовй, хочь козаки и упоминали ся за платню — та еи не оглядали.

Усѣ тй обставины пôднесли значно смертнôсть мѣжь козаками. Въ першому походѣ гине майже три тысячѣ; другій и третый походъ бувъ зовсѣмъ не лекшій, то и смертнôсть мабуть була така сама.

Певна рѣчь, що козаки протестували проти симъ важкимъ надужитямъ, втѣкаючи зъ роботы та ихъ ловили, вôддавали на публичне бичоване та повертали назадъ у роботу.

Петро ще и въ иншôмъ боцѣ користувавъ ся козацкою силою и здоровлемъ. Розширяючи свои границѣ на сходѣ у борбахъ зъ Персією, не жалѣвъ вôнъ такожь козацкои крови. Вôдъ року 1722—25 пôшло въ той бôкъ не менше якъ 32 тысячѣвъ козакôвъ. Уживано ихъ тутъ головно до городовои роботы, а смерть и тутъ мала добрй жнива: Изъ 10 тысячь высланыхъ 1725 р. упало вôдъ важкои хоробы и убитыхъ 5183 головъ, а 961 було хорыхъ.

Оттакъ то знѣвечила Москва козакôвъ.

На костяхъ украиньскихъ козакôвъ здвиглась нынѣшна Росія, на трупахъ украинскихъ козакôвъ спочивае еи столиця.

Двѣста лѣтъ лежать вони пôдъ петербурскими мурами у нѣмôмъ безсилю, та не пройде вже лѣтъ много, а прийде часъ, що оживе добра слава, слава Украины!

(Зъ „Поступу“.)

Памятайте на руску бурсу въ Рогатинѣ и засылайте грошѣ на адресу George Pidsadoczny, Box 31, Jersey City, N. J.

Простацтво москвофулôвъ.

Нема числа ню-йорскои „казеты“, въ котрôмъ бы не було повно образливыхъ та обридливо-простацкихъ слôвъ. Декотрй „справоздаѣ“, а особливо самъ „редахторъ“ перемагають ся, хто зъ нихъ бôльше простацтвъ напише.

Що оно такъ є, намъ не дивно. „Редахторъ“ и другй люде зъ „редахциѣ“, люде мало образованй, а до того стоячй пôдъ вплывомъ о. Товта, котрый всю свою цівлізацію завдячае мадярскому войску, въ котрôмъ служачи такъ прекрасно научивъ ся лаяти.

Єсли бы на редахцию мавъ вплывъ хтось такій, що бувъ въ американьскôмъ вôйску, тогды моглобъ бути инакше. Наука о. Товта не мала бы тогды жадного значѣня, а мѣсце еи заняла бы наука Юрія Вашінґтона, котрый такъ писавъ въ своимъ розказѣ зъ дня 3 Августа 1775:

„Дуже смутить се ґенерала, що дурна и грѣшна практика проклинаня — грѣхъ до того часу не знаный въ американьскôй арміи — входить въ моду. Ґенералъ сподѣе ся, що офіцеры своимъ примѣромъ якъ и вплывомъ будуть старати ся сю практику знищити; та що и офіцеры и простй вояки надъ тымъ застановлять ся, що мы ледви можемо надѣяти ся на благословеньство Неба, коли мы его ображуємо своею безбожностію и нерозумомъ. А до того, сей грѣхъ єсть такъ низькій и простый, що кождый чоловѣкъ зъ розумомъ и характеромъ мусить нимъ бридитись. (General Order, August 3. 1775).“

Мы дуже сумнѣваемъ ся, чи о. Товтъ чувъ подôбну науку въ мадярскôмъ войску, а вже зовсѣмъ не сумнѣваемъ ся о тôмъ, що такои науки „редахция“ вôдъ о. Товта нѣколи не чула. Тому просимо о. Товта, щобы выдавъ „general order“ до москвофулôвъ, абы поводили ся бôльше по людски, бо инакше упаде неслава на протоерея, що то вôнъ такихъ „урльопникôвъ“ въ свѣтъ божій выправивъ.

Що чувати въ свѣтѣ.

Що Сполученй Державы чимъ разъ больше вкôнцяють свои вôйсковй силы показує фактъ, що комисія маринарска прійшла до заключеня що Сполученй Державы повиннй постаратись найдальше до 1910 року о 72 новыхъ военныхъ кораблѣвъ, та що коли передъ вôйною ишпаньско-американьскою Сполученй Державы мали лишь 25.000 вояковъ, то теперь на самыхъ Филипинахъ 25.000 мають а въ Сп. Держ. 45—50 тысячъ. Все те показує, що Сполуч. Державы идуть въ слѣдъ европейскихъ монарховъ. Президентъ Рузвелтъ стоитъ за збôльшенемъ военнои силы Сп. Д. Военнй кораблѣ американьскй беруть участь въ великой парадѣ кораблѣвъ, що потреває въ Kiehl (Нѣмеччина) вôдъ 25-го с. м. до 3-го липня. Въ парадѣ сѣй возьме участь такожь нѣмецкій цѣсарь. Англія запросила американьскй кораблѣ, щобы въ поворотѣ зъ Kiehl загостили до еѣ портôвъ. Адміралы фльоты американьскои, що находить ся коло Хинъ принимала дуже гарно хиньска цѣсарева а зъ условій трактату заключеного мѣжь Хинами а Сп. Д. видно, що тй послѣднй умѣли везле походити коло інтересу въ свою корысть. — Теперь нема вже жадного сумнѣву, що Рузвелтъ буде кандидатомъ на президента зô стороны републиканьскои партіи. Не знати лишь хто буде кандидатомъ на вайспрезидента. Мѣжь М. Ганною а Рузвелтомъ мала запанувати пôсля весѣля дочки сего першого якъ найкрасша згода. Почтовый скандалъ ще не скôнченый. Чимъ разъ выкривають ся новй злодѣйства а коли доходженя скôнчать ся, то певно много высокихъ урядниковъ засяде на лавѣ оскарженыхъ. Филипиньскй монахи, тй пявки тамошного люду, ніякъ не хотять вôдпродати своихъ посѣлостей Спол. Дер. а властиво жадають такъ высоку цѣну, що Спол. Державы будуть мусѣли мабуть силою вôдобрати имъ ихъ добра, а опôсля отаксувати — и монахамъ выплатити грошѣ.

Майнерска конвенція вôдбувша ся въ Скрентонъ, Па, узнала всѣхъ трехъ дистриктовыхъ президентôвъ своими представителями и дала имъ право заступовати майнерôвъ дотичныхъ дистриктôвъ въ „комітетѣ лагодячôмъ." На се згодились такожь компаністы ввиду чого нема що боятись нового страйку. Завважати тôлько належить, що непотрѣбна впертôсть компаністôвъ коштувала юнію кôльканайцять тысячокъ доляровъ, котрй треба було выкинути на конвенцію и оплату делеґатôвъ. Всѣхъ делеґатôвъ було около 700. Ходить чутка, що коли „комітетъ лагодячій" зложеный зъ представителѣвъ компаністôвъ и майнерôвъ збере ся на засѣдане то на засѣдане те не лишь майнеры, але и компаністы предложать свои жалѣ передъ сей комітетъ. Компаністы жалують ся передовсѣмъ на те, що многй майнеры выходять часъ вôдъ часу зъ роботы не повѣдомляючи про се компаніи а компанія зъ браку робôтниковъ мусить „шкапувати" роботу и черезъ те поносить непотрѣбну втрату. Кромѣ сего мають компаністы скаржити ся на се, що слейтпікеры и драйвры дуже часто уряджують малй страйки по брехахъ, що такожь корысти компаніямъ не приносить — та що юнійнй робôтники докучають тимъ, що не належать до юніи. Конвенція Спол. Углекопôвъ 1-го дистрикту для выбору дистриктовыхъ урядниковъ вôдбудесь въ Plymouth, Pa, въ Понедѣлокъ, 13-го Юлія.

Президентъ Рузвелтъ рѣшучо вôдмовивъ інтервеніювати въ справѣ противъ жидôвскихъ розрухôвъ въ Кишеневѣ. Вôнъ сказавъ, що рядъ Сполуч. Державъ не може мѣшати ся до сеи справы. Якъ звѣстно, въ послѣдныхъ часахъ тутешнй жиды старали ся всѣми силами о тое, щобы президентъ Рузвелтъ ставивъ ся за жидами у россійского правительства.

Англійска часопись The Morning Leader подає вѣстку про те, що 16-го Юнія хотѣвъ якійсь чоловѣкъ замордувати царя. Чоловѣкъ сей бувъ одягненый въ уніформъ вызшого офіцера жандармеріи. Єго спôймано. Вѣсть про се держать въ тайнѣ въ Росіи, а навѣть царь про неи нѣчого не знає. Цареви нѣчого про се не говорять, бо вôдъ часу замордованя сербскои королѣвскои пары вôнъ ставъ дуже нервовый. Особливо нервовымъ робить єго се, що Александра убили высокй вôйсковй офіцеры.

Пôдчасъ выборôвъ до нѣмецкого парляменту здобули соціялісты 56 голосôвъ. Кромѣ сего до тѣснѣйшого выбору стане 30 соціялістôвъ, зъ котрыхъ мабуть 20 зôстане выбраныхъ. Въ самôмъ Берлинѣ столици Нѣмеччины выбрано на 6 послôвъ, 5 соціялістôвъ.

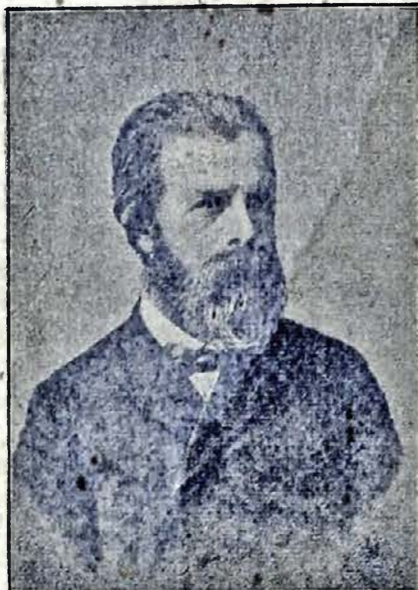
Цѣсарь нѣмецкій казить ся зô злости. До нѣмецкого парляменту выбрано такожь кôльканайцятьохъ польскихъ послôвъ.

Турецкій султанъ, про котрого телеґрафували недавно, що подякувавъ за престолъ и утѣкъ зъ Царгороду, якъ показує ся, сидить и дальше на тронѣ у своѣй столици. Щось однакъ було правды въ пущеной въ свѣтъ поголосцѣ, бо, якъ доносять телеґрамы, недавно 40 раненыхъ людей вынесено зъ султаньскои палаты. Догадують ся, що причиною забурень въ турецкôй столици є Болгарія.

Довѣдавшись про свôй выбôръ королемъ Сербіи Петро Караджорджієвичь мавъ поставити тымчасовому правительству 4 условія, мѣжь котрыми мали знаходитись такй два: щобы єму „пофіксовано пейду" и щобы убійниковъ Александра выдалено зъ краю. Такъ само покараня убійникôвъ мали жадати деякй панующй мѣжь ними и царь, котрый навѣть зарядивъ 24 дневну жалобу на своимъ дворѣ за Александромъ и єго жѣнкою. Але все те тôлько шопка про людске око и на серіо нѣхто про се не думає, що найлѣпше видно зъ сего, що всѣ державы маючй близшй зносины зъ Сербіею якъ Италія, Австрія и Росія прислали ґратуляційнй телеґрамы Петрови Караджорджієвичови до Женевы, а тымчасове правительство сербске не лишь не покарало убійникôвъ, але вôдзначило ихъ та выслало до Женевы, щобы привезли нового короля до Бѣлграду. Пріѣзду нового короля сподѣють ся нынѣ. Народъ заховує ся спокôйно якъ и перше. Пôсля пріѣзду короля скупщина зôстане розвязана и будуть зарядженй новй выборы. Европейскй державы, якъ видно, не будуть мѣшатись въ внутрѣшнй справы Сербіи.

Михайло Драгомановъ.

(Въ осьмй роковины его смерти).

Двацятого червня с. р. минуло вôсѣмъ лѣтъ якъ у болгарськôй столици Софіи, далеко вôдъ рôдноѣ краины, заснувъ безпробуднымъ сномъ одинъ зъ найлучшихъ сынôвъ Украины, наша слава передъ своими и чужими, Михайло Драгомановъ.

На 30 міліонôвъ нашого народа безперечно не найдеть ся нѣ одинъ, чія праця для Украины могла бъ рôвнати ся зъ працею Драгоманова, а однакъ имя его середъ загалу нашого народа такъ мало звѣстне, такъ мало згадуване, такъ мало шановане… Причина сего мабуть та, що Драгомановъ випередивъ насъ усѣхъ, що мы ще й теперь, 8 лѣтъ пôсля його смерти, не можемо його дôгнати, а въ дечôмъ и въ задъ посунули ся. Мабуть прійде ще часъ, коли имя Драгоманова лунати-ме по всѣй Украинѣ поручь имени Шевченка, але теперь не всѣ навѣть згадують його, бодай „не злымъ, тихымъ словомъ"…

Хто бувъ Драгомановъ?

Сынъ дѣдича, професоръ на киѣвськôмъ університетѣ, чоловѣкъ, що належавъ до гурту „сильныхъ свѣта сего", що мôгъ зô своею ученостю зробити не-абы-яку карієру…

А однакъ сей паньскій сынъ, сей ученый професоръ, не пôшовъ туди, куди идуть що днины сотнѣ и тысячѣ паньскихъ и хлопськихъ сынôвъ, не пôшовъ шукати почестій и выгодъ на царськôй службѣ, а промѣнявъ и богатство и выгодне житє на службу простому народови, на працю, тяжку, невдячну працю для добра темныхъ, поневоленыхъ, робучихъ масъ. Волѣвъ радше покинути університетську катедру, покинути навѣть рôдный край и выѣхати въ далеку чужину, абы лише мати свобôднй руки для працѣ для добра тыхъ, що своими руками годують весь свѣтъ.

Уродивъ ся Драгомановъ 18 вересня 1841 р., а по скôнченю ґімназіи, університета и по науковôй подорожи за границю, пôдчасъ котрои познакомивъ ся зъ галицькими Русинами, ставъ 1873 р. професоромъ исторіи на киѣвськôмъ університетѣ. Але тутъ не довго удержавъ ся, бо ось за украинство (по російськи за „сепаратизмъ") и за соціялізмъ порадили йому подати ся на вôдставку. Видячи, що въ Росіи нѣчого не зможе зробити для добра украиньського народа, выѣхавъ 1896 р. до Швайцаріи и осѣвъ въ мѣстѣ Женевѣ, абы тутъ, въ свобôдной сторонѣ, вести політику Украины

Часъ пробуваня Драгоманова въ Женевѣ, се найкрасшій часъ въ його житю, не тымъ найкрасшій, що може небôщикови гарно жило ся. о, нѣ, бо були такй часы, що приходило ся трохи не голодувати зъ жѣнкою й дѣтьми и хапатись за найтяжшу роботу для кусника хлѣба, але найкрасшій тымъ, що тодѣ вôнъ найбôльше зробивъ для Украины. Драгомановъ прорубавъ Украинѣ вôкно въ Европу. Завдяки його праци зачали до насъ продирати ся европейськй думки, зачали въ насъ выробляти ся люде, якъ отъ Франко, Павликъ, а за ними много-премного старшихъ и молодшихъ, котрй почали дивити ся на простый народъ иньшими очима, якъ доси, котрй зрозумѣли, що простый, робучій народъ се основа всего, се „сôль землѣ". Теперь можна смѣло сказати, що все, що теперь маємо, завдячуємо Драгоманову, бо всѣ тй люде, що ведуть нашъ народъ до правды, „на зустрѣчь сонцю золотому," всѣ вони зросли пôдъ безпосереднымъ або посереднымъ його впливомъ.

Въ Женевѣ выдававъ Драгомановъ наукову неперіодичну ґазету „Громаду" и много-премного книжокъ та брошуръ на украинськôй, россійскôй та иньшихъ мовахъ, въ котрыхъ розбирала ся украинська справа. Про нашй справы, про нашъ народъ, говоривъ и писавъ Драгомановъ, де лишь мôгъ. Писавъ по нѣмецьки, по французьки, по италійськи, по англійськи, щобъ лише показати широкому свѣтови, хто мы. А треба знати, що голосъ його мавъ у свѣтѣ значѣнє, що Драгомановъ бувъ однымъ зъ ученыхъ свѣтовои славы.

Зъ Женевы покликали Дрогоманова 1889 р. до Софіи, на університетську катедру, на котрôй остававъ до смерти.

Спытайте, яка-жь шана стрѣчала того заслуженого чоловѣка вôдъ насъ, його землякôвъ? Лучше бы про се й не говорити, але годѣ замовчати. Нашй „патріоты" злй на Драгоманова задля його безпощаднои критики, не мали для него нѣчого, крôмъ болота. Правда, були люди, що мали для него й найбôльшу пошану, але се були лишь одиницѣ. Доперва по його смерти втихла трохи та злôсть, доперва теперь зачинають його цѣнити.

Два закиды роблять Драгоманову його противники: однй говорять, що вôнъ не бувъ украинській патріотъ, а другй, що вôнъ не бувъ соціялістъ, лише звычайный ліберал.

Першимъ пригадаємо ту борôтьбу Драгоманова, яку вôнъ вѣвъ зъ польськими та російськими соціялістами за право самостôйнои орґанізаціи для украиньського народа, а другихъ вôдôшлемо читати тй безчисленнй його творы, де вôнъ себе признає соціялістомъ и замѣтимо, що критикувати бюрократичный централізмъ нѣмецькои соціяльнои демократіи, се ще не значить, не бути соціялістомъ…

Говорити про всѣ літературнй працѣ Драгоманова, оцѣнити якъ слѣдъ його величезнй заслуги, – не тутъ мѣсце. Може менѣ удасть ся коли познакомити зъ симъ велитомъ украинськй робучй масы въ бôльшôй брошурѣ, а поки-що посилаю вамъ, заморськй браты, сихъ кôлька словъ, котрй може заставлять Васъ зацѣкавити ся близше Драгомановымъ та його идеями…

М. Л.

40-лѣтный ювилей.

Сорокъ лѣтъ минуло вôдъ часу, коли Фердинандъ Лясаль заложивъ въ Липску (Нѣмеччина) 23-го Мая 1863 року перше загально нѣмецке робôтниче товариство. Була се перша новочасна політична нѣмецка орґанізація робôтнича. Лясаль бувъ еѣ предсѣдателемъ. Якъ все взагалѣ такъ и се товариство розвивалось зъ разу дуже поволи на що самъ орґанізаторъ неразъ скарживъ ся. Але часъ зробивъ свое. Не помогли переслѣдуваня и арешты зъ боку правительства, не перешкодили насмѣшки тупыхъ головъ. Въ протягу 40 лѣтъ орґанізація ся выросла на велита передъ котрымъ дрожить вся капіталістична Нѣмеччина. Орґанізація ся (соц.-демократична партія) має множество своихъ ґазетъ, выдає масу брошуръ, має кôлькадесять послôвъ въ парляментѣ Якъ великою силою въ Нѣмеччинѣ є нынѣ соціяльно-демократична партія видно хочьбы зъ того, що выборчу вôдозву сеи партіи розкинено въ Берлинѣ и околици въ протягу кôлькохъ годинъ въ девять сотъ тысячъ екземплярахъ! Тожь недармо зъ такою гордостію святкували Нѣмцѣ 40 лѣтный ювилей соціяльно-демократичнои партіи! Мають бути на що гордыми. А и для насъ Русиновъ повиненъ сей фактъ бути заохотою, бо вôнъ вказує, що жадна свѣдома та безупинна робота не може нѣколи пропасти. Свѣдома и безупинна робота зворушить и нашъ на позôръ неповоротный та спячій народъ и злучить его въ одну могучу орґанізацію до борбы за свои права.

— **До дня 21 Юнія** приступило до Союза понадъ **100 новыхъ членôвъ.**

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головный предсѣдатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЪ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-предсѣдатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера..................И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
М. Турокъ................Priceburg, Pa.
Мих. Цачута..............Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ..............Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь..............McKeesport, Pa.
Андрей Добошь..........Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ..............Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровскій.

Контрольна комисія:
о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Оголошене.

Братство Успенія Пр. Богород. въ Алеґені, Па., вôддѣлъ въ Р. Н. Союзѣ 56, повѣдомляе всѣхъ членôвъ, щобы ся доставили на пôврôчный мітинґъ дня 5-гô Юлія 88 McClure Ave о год 2. пополудни. Понеже буде два дни святъ, отже и плейзовй членьі мають ся доставити на той мітинґъ, иначе будуть караній. Новыхъ членôвъ буде ся принимати. Лишь 50 центôвъ вступного. Старайте ся, котрй ще не належите до нашого братства и до „Союза“ прійти на мітинґъ а пріймемо васъ и будете забеспеченій въ разѣ смерти або калѣцтва.

П. Герляхъ, предсѣдатель.

Важне! Дуже важне!

БРАТСТВО

св. Йоана Хрестителя въ Monessen, Pa. буде принимати въ мѣсяцю Юнію и Юлію 1903 року новыхъ членôвъ без вступного. Братство се належить до Р. Н. Союза. Русины въ Monessen, Pa. и околицѣ не тратьте доброи способности и приступайте до нашого братства та забеспечайте себе и свои родины. Приступайте и до Союза, бо то есть найлѣпша наша руска орґанѣзація. 15

Братство св. О. Николая въ Auburn, N. Y. (засноване 1900 року) буде принимати новыхъ членôвъ на пôврôчномъ мітинґу **дня 12-го Юлія 1903 за зниженымъ вступнымъ.**

Мітинґи вôдбувають ся въ кожду другу Недѣлю по першôмъ въ гали на Warren St. № 17. На пôврôчный мітинґъ мають явитись всѣ члены братства такъ мѣсцевй якъ и зъ плейзôвъ. Буде радитись о дуже важныхъ справахъ. Русинôвъ не належачихъ до жадной орґанізаціи або братства, просимо прійти на мітинґъ и вступити до нашого братства.

Михайло Полянській. предсѣдатель, Антоній Зибанъ, 141 Clark St., секретарь.

ПОСМЕРТНІ ✝ ВѢСТИ.

Стефанъ Янчарь членъ Р. Н. Союза вôддѣлъ 1, упокоивъ ся дня 30 Мая.

Вѣчная имъ память!

Квітъ

на триста долярôвъ, котрі п. Иванъ Иронько отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Аннѣ зъ головнои касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Olyphant, Pa. Jun 15 1903.
Иванъ Пронько.
СВѢДКИ: Иванъ Борсукъ, Осифъ Пронько.
Мѣсцевый Урядъ число 3.
Мих. Пазд**р**ей, секретарь, Юрій Хилякъ, предсѣдатель.

Квітъ

на шѣстьсотъ долярôвъ, котрі п. Феврона Спякъ отримала яко посмертну запомогу по мужу Семанѣ Спякъ зъ Головнои касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Jersey City, N. J. Jun 15 1903.
Феврона Спякъ.
СВѢДКИ: Дионизій Голодъ, Демко Дзямба.
Мѣсцевый Урядъ число 4.
Стефанъ Калакука, секретарь, Теодоръ Цѣшлякъ, предсѣдатель.

На церковь въ Солотвинахъ, пов. Новый Санчь въ Галичинѣ зложили слѣдуючі жертвы:

Симеонъ Вѣтякъ	5 00
Симеонъ Ющикъ	5.00
Петро Доманичь	1.00
Микола Доманичь	1.00
Климентій Рѣствей	1.00
Петро Сметана	5.00
Андрей Криницкій	3.00
Павло Криницкій	2.00
Тимко Криницкій	2.00
Матѣй Мацѣйовскій	2.00
Василь Криницкій	5.00
Климентій Джула	1.00
Анна Прислопска	2.00
Трифонъ Гаврилякъ	2.00
Марко Шопей	50
Андрей Сметана	1.00
Лешко Русинъ	1.00
Кирило Гойнакъ	50
Яковъ Ґамбаль	1.50
Йосифъ Осенякъ	50
Юрій Хвлякъ	50
Разомъ	$42.50

Грошѣ тй зложили повысшй люде на мои руки, за що дякую имъ сердечно въ моимъ имени и имени парохіи въ Солотвинахъ. Грошѣ выславъ я вже два тыжднѣ тому назадъ на руки Яцка Вѣтяка въ Солотвинахъ, Галичина.

Семанъ Вѣтякъ.

СПРАВОЗДАНЄ
зъ жертвъ для бѣднои родины Теодора Варіяна.

Доси зложили на руки Кирчова:

К. Кирчôвъ	5.00
О. Н. Пôдгорецкій	5 00
Юрій Пôдсадочный, дякоучитель	1.00
Дионизій Голодъ	1.00
Анна Федорко	50
Анна Ґутеръ	50
Александра Зибанъ (Давида)	50
Марина Мацко	50
Авксентій Ґула	50
Антося Ротко	50
Теодоръ Коханъ (рускій воякъ зъ Philadelphia, Pa.)	1.00
Йоакимъ Цимбала зъ Monessen, Pa.	2.00
Безъименна жертва зъ Troy, N. Y.	1.00

Русины зъ Провіденс, Р. Ай.:

Иванъ Претонъ	50
Михайло Борисъ	50
Андрей Бегайла	50
Яковъ Куралл	50
Иванъ Вѣчерекъ	50
Стефанъ Гудакъ	25
Андрей Сокира	25
Михайло Претонъ	25
Микола Юричекъ	25
Анна Дзюрикъ	25
Марія Бѣнцаровска	25
Антонія Рейла	25
Сидоня Мончакъ	25
Антося Жукъ	25
Катерина Укашикъ	25
Порфиръ Мохнацкій	25
Михайло Копча	25
Петро Стержѣнь	25
Иванъ Сверга	25
Иванъ Скварекъ	25
Борка Зегней	25
Семенъ Вербицкій	25
Разомъ	$6.75
оплата	25
одержано	$6.50

Русины зъ Butler, Pa.:

Леонъ Пельцъ	1.00
Михайло Пельцъ	50
Семенъ Платокъ	50
Василь Содомирь	50
Петро Ильчишинъ	25
Григорій Паукъ	25
Йосифъ Сенчакъ	25
Михайло Содомиръ	25
Микола Арсенякъ	25
Петро Купчикъ	25
Андрей Синявскій	25
Марія Яницка	25
Йосифъ Яницкій	25
Михайло Войнеръ	25
Иванъ Ґузѣкъ	25
Остафъ Кузма	25
Леонъ Каршевичь	25
Михайло Колодѣйчикъ	25
Иванъ Бурка	25
Андрей Бурка	20
Антоній Бекъ	20
Михайло Содоморъ	15
Павло Колодѣйчикъ	10
Василь Коваликъ	10
Иванъ Коваликъ	10
Теодоръ Чайко	10
Петро Войнаръ	5
Разомъ	$7.25

Въ Чикаго, Ил. на руки п. Мойсея Курилова зложили слѣдуючі:

Мойсей Куриловъ	1.00
Лукачь Тарасъ	50
Єва Фечюра	50
Иванъ Гербутъ	25
Фецко Ленякъ	10
Иванъ Гаврись	25
Грицъ Яценько	25
Петро Янковичь	10
Иванъ Скарлошь	10
Стефанъ Ковальчикъ	25
Семанъ Федоровскій	20
Илія Хованець	25
Анна Мосурякъ	10
Дмитро Русинъ	25
Михаилъ Чѣхонь	25
Прокопъ Тудуй	10
Юрій Пупчикъ	1.00
Иванъ Станко	15
Василь Шута	25
Марія Станко	5
Стефанъ Брийчакъ	25
Стефанъ Торбикъ	10
Грицъ Гумецкій	25
Стефанъ Спринчь	25
Петро Чарвота	25
Марія Спринчь	25
Др. Сѣменовичь	50
А. Навродскій	15
Катерина Станко	25
Марія Романикъ	25
Юрій Скарлошь	25
Грицъ Фецюра	25
Тимко Пашко	50
Василь Балашь	25
Михаилъ Свантко	25
Михаилъ Фринцко	25
Томко Пишь	25
Тайна жертва	50
Александеръ Живицкій	25
Яковъ Пашко	25
Демянъ Мосурякъ	25
Разомъ	$11.65
Редакція „Свободы“.	2.00
Всего разомъ	$46.40

Дальшй жертвы присилати на адресу:

К. Кирчôвъ,
140 Essex St., Jersey City, N. J.

Дальшй жертвы на руску лемкôвску бурсу въ Новôмъ Санчи, Галичина, зложили слѣдуючі:
П. Сем. Вислоцкій зôбравъ въ Seymour, Conn. $3.55. На сю суму зложили слѣдуючі:

Семенъ Вислоцкій	50
Василь Ванъ	50
Григорій Вислоцкій	50
Илько Дзямба	25
Лукія Барна	25
Дмитро Цимбалякъ	25
Марія Ковтко	20
Прокôпъ Сиротякъ	15
Атаназій Боданъ	5
Теодозка Войтовичь	25
Тимко Бѣляньскій	10
Романъ Клянцко	5
Юстина Адамовичь	0
Разомъ	$3.55
О. Д. Добротвôръ (Troy, N. Y.) зъ акафисту и мированя	7.50
Вже квітована сума	$64.15
Зôбрано доси	$75.20

Посылайте жертвы на адресу:
Rev. N. Strutynsky,
Box 375, Olyphant, Pa.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ:

		Червень
25	Ч.	✝ Онуфрія Вел. Прп.
26	П.	Акилины муч.
27	С.	Єлисея, Методія
28	Н.	3 по Сош. Єронима
29	П.	Тихона еп.
30	В.	Мануила
1	С.	Липень. Леонтія

— **Що** обшарники пруск**й** нѣчимъ не уступають въ своѣй бездушности обшарникамъ польскимъ въ Галичинѣ про се свѣдчить слѣдуючій фактъ: До одного пруского обшарника на російской граници прійшовъ на роботу оденъ хлопъ. Коли не мôгъ зробити завданои собѣ роботы то обшарникъ не тôлько збивъ его и покалѣчивъ до крови, але кромѣ сего казавъ ему сейчасъ зъ села выносити ся. Въ той цѣли при помочи своихъ слуґъ выпровадивъ его за село надъ рѣку и казавъ ему плинути на другу сторону. Бѣдный чоловѣкъ просивъ ся, кажучи, що не умѣе плавати, але се непомогло нѣчого. Бездушный обшарникъ на силу казавъ „хлопови“ роздягнути ся и войти въ воду. Берѣгъ въ тôмъ мѣсци бувъ стрôмкій а вода глубока. Не тяжко здогадатись що сталось дальше зъ бѣднымъ, скатованымъ робôтникомъ. Доставшись у воду вôнъ таки сейчасъ зачавъ топитись. Чотыри разы ще побачили люде стоячй на другôмъ березѣ рѣчки его голову, почѣмъ не показавъ ся вже бôльше, — потонувъ на вѣки. Слѣдство въ сѣй справѣ вправдѣ веде ся, але треба знати, що такъ само якъ въ Галичинѣ такъ и въ Прусахъ обшарники мають силу и правда буває звычайно по ихъ сторонѣ.

— **Галицки** еміґранты потопили ся. Зъ Антверпіи прійшла вѣсть, що анґлійскій пароходъ „Huddersfield“, плинучи зъ Grimby, середъ мраки ударивъ на шведскій корабель, причѣмъ зъ анґлійского корабля поспадало въ море и потопило ся 22 подорожныхъ. Були се переважно италіяньск**й** и галицк**й** еміґранты. Зъ посередъ нашихъ найшли смерть въ морю: Дмитро Базюкъ, Василь Ковалюкъ, Василь Данищукъ, Настя Данищукъ, Марія Данищукъ, Кат. Данищукъ зъ Заставнои на Буковинѣ. Зъ Товтрôвъ коло Заставнои на Буковинѣ: Теодоръ Барабасъ, Захарь Барабасъ, Иванъ Барабасъ, Анна Барабасъ; зъ Гутиска, пов. Броды въ Галичинѣ: Ив. Богомовичь, Людвикъ Свирскій; зъ Голубицѣ, пов. Броды: Иванъ Карплюкъ, Альфонсина Карплюкъ, Антонина Карплюкъ; зъ Ватохъ, пов. Броды: Станиславъ Стрѣлецкій, Зофія Стрѣлецка, Марія Стрѣлецка и Павло Поповичь. Всѣ они ѣхали до Канады.

— **Канадійск**й Русины и Фінляндцѣ идуть сотками до Сполученыхъ Державъ, а передовсѣмъ до Монтаны, Айдаго, Вашинґтонъ и пôвнôчнои Дакоты. Декотрй зъ нихъ идуть пѣхотою сотки миль. Правительство Спол. Державъ звернуло увагу на сю масову еміґрацію зъ Канады до Сполученыхъ Державъ и выдало острый наказъ пограничнымъ инспекторамъ, щобы арештували еміґрантôвъ и вôдставляли ихъ шупасомъ назадъ до Канады. Недавно сему заарештовано одну партію еміґрантôвъ въ Spokane, а деякихъ выслано зъ Монтаны и пôвн. Дакоты назадъ до Канады. Для встриманя сеи еміґраціи буде невдовзѣ побôльшене число пограничныхъ инспекторôвъ. Канадійск**й** Русины и Фінляндцѣ еміґрують до Спол. Державъ не щобы тутъ стало осѣдати, але понайбôльшôй части тôлько на зарôбки.

— **Звѣрска** мати. Львôвской поліціи донесено, що Францѣска Матвѣйчукъ, морить свою 5-лѣтну незаконну дитину голодомъ и знущае ся надъ нею въ звѣрскій способъ. Зарядъ громады неразъ заглядавъ до Матвѣйчуковои и пытавъ за дитиною, але вона выкручувала ся въ той способъ, що брала зъ дороги чужу здорову дитину и показувала яко свою. Ажь 2 тыжднѣ тому впавъ несподѣвано до еи хати тайный аґентъ и перевѣвъ точну ревізію на цѣлôмъ обôйстю. Дитину найдено въ хлѣвци, де Матвѣйчукова держала крѣликôвъ. Пожаль ся Боже якъ дитина выглядала. Вынужденѣло личко, цѣле тѣло покрыте ранами, ноги выкривленй, такъ що дитина ледви, могла стояти Першимъ словомъ, дитины було: »хочу ѣсти«, бо рôдна мати морила еи голодомъ нарочно, абы еи позбути ся. Дитину вôдставлено сейчасъ до шпиталя, а звѣрску маму до слѣдчои вязницѣ.

— **Російска** цензура а доходы царя. Зъ Петербурга доносять, що російска цензура сконфіскувала виданый въ Парижи „Almanach Hachette“. Пôзнѣйше однакъ цензоры надумали ся инакше и увôльнили книжку зъ пôдъ конфіскаты, звелѣвши замазати, зглядно витяти зъ неи лише одну картку, именно стор. 147 и 148. Подано тамъ доходы всѣхъ пануючихъ володарѣвъ въ Европѣ и мѣжь иншимъ выказано, що найбôльшй доходы середъ монархôвъ мае російскій царь, бо 450 франкôвъ на одну мінуту. Оголошене того факту выдалось російскôй цензурѣ дуже небеспечнымъ для царства кнута.

— **Бурмістромъ** столицѣ Даніи мѣста Копенгаґи зôставъ выбраный соціялістъ Єнсенъ. Є вôнъ сыномъ бѣдного халупника, труднить ся малярствомъ. Мае лѣтъ 43.

— **Неволя** въ Прусахъ. Kohlau, обшарникъ зъ всхôдныхъ Прусъ бивъ рôзками свою 18 лѣтну служницю по нагôмъ тѣлѣ за те, що спôзнилась до дому. Въ сѣй операціи помагала ему его жѣнка. Дѣвчина зомлѣла пôдчасъ сеи кары а опôсля утѣкла, однакъ „власти“ вôддали еѣ назадъ въ руки „працьодавцѣ“, а коли справа прійшла передъ судъ, то Kohlau-а засуджено лишь на 6 марокъ кары! И все те дѣесь въ „культурнôй“ Нѣмеччинѣ въ 20-ôмъ вѣцѣ на пôдставѣ варварского права зъ 1810 року.

Американьскй **паперы.** Юнайтедъ Стейтсъ Дистриктъ Кортъ надъ почтою въ Скрентонъ засѣдае майже кождого дня въ роцѣ и выдае паперы. Хто хоче дôстати паперы може прійти зо свѣдками до сего корту и дôстати паперы таки того самого дня. Потреба однакъ повѣдомити о своимъ приходѣ впередъ клярка E. F. W. Searle, Federal Bldg, Scranton, Pa., щобы вôнъ мôгъ все приготовити до переслуханя. 21

ВСЯЧИНА.

Секта самовбійцѣвъ.

Въ Петербурґу вôдкрила поліція оригінальну реліґійну секту. Єѣ члены зъобовязали ся умерти добровôльно въ трійцяту рôчницю своихъ уродинъ, выходячи зъ того заложеня, що пересѣчный вѣкъ чоловѣка трѣвае трійцять лѣтъ, хто отже живе довше, „робить се на коштъ иншихъ одиниць.“ Сей блудъ природы постановила секта поправити въ той способъ, що кождый членъ постановивъ вôдобрати собѣ житє въ трійцятôмъ роцѣ. Якъ котрый изъ членôвъ дôйшовъ до свого вѣку, то иншй товаришѣ замуровували його живцемъ середъ всякихъ церемоній. Поліція прилапала сектярôвъ власне въ хвили, якъ збирали ся до замурованя одного сектяря въ приписаный спосôбъ. Всѣхъ присутныхъ арештовано. Оригінальна секта мае прихильникôвъ въ Москвѣ, Киѣвѣ и Одесѣ.

Милосердный.

Пôдчасъ зъударения ся потягôвъ въ Nottingham, въ Англіи, згинуло пять осôбъ, мѣжь инчими такожь слуга одного богатого пана, що ѣхавъ тимъ самимъ потягомъ. Панокъ сидѣвъ въ вагонѣ першои клясы. Пôсля зъударения ся потягôвъ выхиливъ вôнъ свою голову черезъ вôкно а опôсля сховавъ еѣ назадъ до середины. Въ тôмъ надбѣгъ кондукторъ блѣдый, перепудженый и каже:

— Пане, сталось велике нещасте!

— Чи такъ?

— Пять людей згинуло!

— Справдѣ?

— Мѣжь инчими забило вашого слугу. Єго тѣло розôрване на 6 кусникôвъ!..

— На шѣсть кусникôвъ!

— Що маемо зъ нимъ зробити?

— Принесѣть сей кусникъ его тѣла, при котрôмъ находять ся ключѣ вôдъ мого куфра.

Гей Русини! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купца? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ чего знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убранями. Купите добре „шифкарту" и скоро а безпечно пошле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то уже все — нѣ. Вонъ мае ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погоститеся, якъ въ роднои бабки на весѣлю.

Dr. A. BACEWICZ,

917 Capouse Ave. — Scranton, Pa.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Мае также свою аптику.

Хорй могутъ его бачити въ аптицѣ мѣжь 8 годиною рано а 7 вечеръ.

Новый телефонъ 756. 02

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджае тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскй въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнй паперы и повномочія. 04

Гр. ЖУРАВЪ и Ал. ГОРБАЛЬ

—мають—

знаменито заряджений готель въ Derby, Conn.,

близько дипа, 94 Main Str.

Всѣ знають Грица и Лешка, бо они добрй Русины! Обслужать васъ скоро и гречно. Товаръ мають добрый. Порадять краянамъ куда, де и якъ удаватись въ справахъ ґрунтовыхъ въ старôмъ краю. До свого заходѣть до свого!

Вже бы часъ и своихъ спомагати.

Также посылають грошѣ до всѣхъ частей свѣта тано, скоро и безпечно, бо зложили кавцію (заруку).

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

✳ TROMETTER'S ✳

(Тромейтеръ)

при Рединьскôмъ дипѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя. Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Новоурядженый Рускій Готель

СЕМАНА БАРНЫ

100 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

Зайдѣтъ до него, а обслужить васъ красно и чемно та удѣлить вамъ добру пораду во всѣхъ справахъ. Напитки все свѣжй, а цигара зъ найславнѣйшои рускои фабрики; великй шклянки пива а до того „free lunch". Галя на мітинґи и рôжнй забавы. Вступѣть, не пожалуєте. 16.03

ГАВРІИЛЪ МАЛИНЯКЪ

WHOLESALE

Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій

на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Повнй склянки доливае
6 цигара, е и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Важне!

Хтобы мавъ яку-небудь справу до залагодженя въ старôмъ краю, якъ: продажа ґрунту, справа спадкова, сплата довгôвъ, спроваджене грошей, пашпорты, справы вôйсковй и всякй иншй справы, що мусять переходити черезъ руки конзуля, най удасть ся до **ЮРІЯ ХИЛЯКА** на адресу: Geo. Chylak, Box 368
Olyphant. Pa.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Офіс: 3 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA — Телефон Nr. 1673

Длячого маєте удаватись до чужихъ, если

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ,

Судія покою и публичный нотарь,

Залагоджуе всякй судовй справы, колектуе спадки, выробляе повномочія и контракты купна въ Галичинѣ и Княжествѣ Познаньскôмъ.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ курсу.

Real Estate. Продае домы, лоты и пожичае грошѣ на будову домôвъ. Асекуруе вôдъ огня въ найлѣпшихъ компаніяхъ.

VICTOR WILUSZ,

205 Washington Str.
02 JERSEY CITY, N. J.

Чи вже маєте машинку до стриженя?

Якъ нѣ, то чому такъ?

Така выгôдна рѣчь, котру такъ легко можете купити, выплатить ся кождому мущинѣ, що мае волосе на головѣ. Вôнъ обстрижесь нею 3 до 4 разы а вже машинка выплатить ся єму и цѣлй роки може стричи ся нею даромъ.

Добру машинку до стриженя пôшлемо Вамъ за 75 центôвъ.

Лѣпша машинка, якою можете стричи волосе нижше або высше, якъ лишь загадаете, коштуе $1·45. До кождои машинки додаю даромъ одну красну рѣчь.

Замовленя пишѣть до:

S. Keltonik
PUNXUTAWNEY, PA.

THE HOME BREWING CO.,

Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ.
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Сегодня добрй часы!

Коли бажаете выставити гарный нагробникъ на могилѣ померщихъ але дорогихъ Вамъ осôбъ, то пишѣть до насъ по илюстрований цѣнникъ хрестôвъ. Нашй хресты є сильнй, гарнй и моднй. — Прекрасно выкôнченй, украшенй срѣбломъ або позолочуванй. — Зъ розпятємъ Христа и зъ вôдливаными буквами тай зъ надписею померщого, якои лише захочете.

Адресуйте:

N. Y. Cemetery Monumental Co.
Punxutawney, Pa.

Одна нова дорога и способъ къ правдивому лѣченію людскихъ слабостей.

За послѣднихъ десять лѣтъ докторы неустанно працювали на томъ, чтобъ вынайти такій способъ къ лѣченію такихъ слабостей, которыхъ до теперь лѣкарское знаніе и наука не были въ состояніи ихъ вылѣчити.

Каждый одинъ изъ тѣхъ-то докторовъ ину немощь студовалъ, а теперь, коли ихъ такъ долга и трудна праця студованія увѣнчалась успѣхами, сами тѣ лѣкарѣ, — которыи уже 31 лѣтъ дѣлаютъ въ публичности, теперь всѣ споились и заложили одно великое лѣкарское общество подъ назвою:

National Medical Association

(Отпорученное правительствомъ Соедин. Штатовъ),

а тому-то обществу главнымъ предводителемъ и управителемъ есть докторъ Е. Г. Драки (E. G. Drake), главный управитель ньюіоркскихъ и пенсильваньскихъ лѣкарскихъ университетовъ. Есть онъ 65 рочнымъ мужомъ, съ острымъ розумомъ, великой науки а уже 38 лѣтъ працуетъ на полю публичности съ великимъ и удивительнымъ успѣхомъ.

Тутъ помѣщена фотографіа его цѣложитной подобѣ доктора Е. Г. Драки, который просвою великую ученность и свои свѣтлыи успѣхи которыи осягнулъ на полю лѣкарства, одноголосно былъ избранъ за глав. лѣкарского управителя повыше спомнутого общества.

NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION имѣетъ на каждую хвороту особного доктора а кто-либо о помощь пишетъ, его слабость есть цѣлымъ обществомъ лѣкарскимъ розбирана подъ предводительствомъ главн. лѣкаря, ибо есть то *неимовѣрнымъ, чтобъ одинъ докторъ въ состояніи былъ всѣ слабости личити.*

Общество тое имѣетъ къ каждой хворотѣ особистого доктора-специалисту. Докторъ Е. Г Драки, который есть главнымъ докторскимъ велителемъ того-то общества, вѣедно съ цѣлымъ сборомъ лѣкарскимъ обсудятъ ведугъ хворого и *дадутъ гваранцію на то, что будетъ вылѣченъ.*

Каждый подпадающій якому ни-будь недугу-хворотѣ можетъ быти певный, что будетъ вылѣченъ. Тотъ хорый, который удасться съ своею хворотою о помочь до насъ, въ наше общество, той платитъ лишь одинъ разъ, а тое не дѣлаетъ разницы, якъ долго онъ хворый и якъ его хворость опастно застарена-занедбана, но най лишь сполягнется на насъ, т. е. на наше общество, а будетъ вылѣченъ-выкурованъ.

На челѣ общества NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION стоитъ той славный лѣкарскій знатокъ, который съ цѣлымъ его лѣкарскимъ сборомъ лѣчитъ кажду хвороту, хотя была бы она якой нибудь назвы и, якъ долго застарена—занедбана.

НЕДУГИ КОЖИ (ВЫСЫПКИ) · ПОЧКИ · НЕРКИ · МУЖЕСКИ И ЖЕНСКИ НЕДУГИ
УШИ · ХРЕБЕТЪ И ЛАДВИИ · ВСЯКІИ ДИТЯЧІИ НЕМОЩИ · ТАЙНЫИ НЕМОЩИ · НОСЪ
ГЛИСТЫ · МАТИЦЫ · РАНЫ · НЕРВЫ · ЛЕГКИ · КИЛЫ · ПЕЧУНКИ · ГОСТЕЦЪ
СЕРДЦЕ · КАШЕЛЬ · ЖАЛУДОКЪ · ЗОЛОТА ЖИЛА · ПЕРСИ · ГЛАВА

Тѣ всѣ повыше спомнуты слабости-хвороты въ короткомъ часѣ могутъ быти вылѣчены.

Если чуетесь быти хорыми, то неодкладайте нѣ одного дня, лишь скоро пишѣть на адрессу National Medical Association а о всемъ получите найлучшіи поясненія по русски или по словенски писаны. Одинъ листъ есть достаточно, чтобъ описати Вашу немощь, Вашу хвороту или болѣзни, а на все тое получите въ Вашемъ родномъ языку одповѣдь.

Пишѣть по словенски или по русски.

УРЯДОВЫИ ГОДИНЫ: Въ роботный день предъ полуднемъ отъ 10-ой годины до 1-й, а по полудни отъ 2 до 5. Въ недѣлю и свято отъ 10 до 2.

ЛИСТЫ ТРЕБА АДРЕССОВАТИ.

Dr. E. G. DRAKE, главный лѣкарскій управитель

NATIONAL MEDICAL ASSOCIATION

34 West 26th Street, NEW YORK.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясений. Также робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґварантуе.

Глухоту

також шум в ушах лічить в найкоротшім часі. За тану ціну Пишить сей час. Всякі пояснення даром. Лічимо навіть слабости, котрі взагалі вважають невилічимими. Одинокий заклад сего рода в Америці. Руска клініка St Louis, No 2933 Heurietta Str 16.II.02

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?

Дуже часто пытаешь самъ себе!

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ"

ВÔДПОВѢСТЬ ТОБѢ.

Тои величины.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображае собѣ, скôлько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ

„ПЕДОМЕТЕРЪ"

мѣряе и записуе кождый твôй крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо єсть тымъ, чимъ „Ціклъометеръ" для біціклісты.

Всѣ граючй въ пилку, турісты, подорожнй а властиво всѣ, котрй ходять пѣшки, потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА": Єго можна носити въ кишени, бо єсть такои величины и выглядае подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ" коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашь може рôвнатись зъ кождымъ, єсть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна єго лише

оденъ доляръ.

Єго можна уреґулювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимо. Єсли не можете єго дôстати въ вашôмъ сторѣ, то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, єсли вашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо аґентôвъ.

Бачнôсть робôтники!

Найлѣпша и найтаньша годинка для робôтникôвъ
лише - - - $1.45.

Ся годинка є зроблена зъ оксидованои стали, є цѣлкомъ чорна, лише ручка, числа и прикраса на циферблятѣ суть золотй. Сама ся натягае, замыкае ся такъ добре, що анѣ порохъ анѣ вода не зайде до неи, а часъ показуе акуратно такъ якъ и годинка за 40 долярôвъ. Кожда годинка зъ осôбна є выпробована, зреґульована и заґварантôвана.

Не ма лѣпшои годинки для робôтникôвъ.

Хто зашле напередъ грошѣ, дôстане годинку на почтѣ безъ жадною доплаты. Хто хоче заплатити грошѣ по одержаню, най пôде до найближшого експресъ-офісу, а вôдъ експресу мусить самъ заплатити. Хто 2 годинки наразъ замовить, дôстане яко дарунокъ красный молитвеникъ, оправленый въ шкôру. 19

Ch. J. Kapoun Co.,

1015½ Collins St., ... JOLIET, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18,000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $4,000.00

Заряджують нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй и М Пелякъ.

Иванъ Глова. M 79

JOHN GLOWA

(POSTMASTER

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потрôбнй рѣчѣ до житя, якъ также можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

„О май ґали, о байґали, тажь то є друкованый листъ.“

Зашлѣть почтову марку по великій, новый, илюстрованый катальоґъ рускихъ и польскихъ друкуючихъ машинокъ, гармонійокъ, граючихъ и кукаючихъ годинниковъ и иншихъ много до зачудованя интересованыхъ новостей.

Адресуйте листы:
S. KELTONIK,
PUNXUTAWNEY, PA.

J. A. QUINN,

Одинокій погребникъ и бальсамовачь въ тыхъ сторонахъ. Мешкае на **Ridge Str., Lansford, Pa.** Людей, що мешкаютъ въ Nesquehoning, Coaldale, Hauto, Summit Hill и Lansford обслужить чесно, тано и скоро.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ

246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Выробляе братскѣ машлѣ, шапки, одзнаки, хоругвы, униформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

К. Файферъ,

одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, нохороны и т. п. по дуже умѣркованôй цѣнѣ.

Єго офисъ лишь оденъ блакъ вôдъ рускои церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

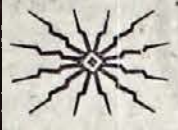
ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.

Михайла М. Югаса

314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо,
Шинку чи смачныхъ ковбасъ,
Не трать брате грошей й часу,
Лишь пытай ся, де бучеръ Югасъ

Вôнъ всѣляке мясо мае,
Зъ людьми красно розмовляе
И по руски, по словеньски,
По анґлицки и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный,
Къ добрôй справѣ всегда справный,
За рускій народъ крѣпко стоить,
Вражды людской ся не боить.

Тожь Русинамъ треба знати,
Що єго тре пôдпирати;
Красно зважить, въ папѣръ запакуе,
Бучерня чиста, ажь ся серце радуе.

Справедливе чудо у тôмъ люде є,
Що такъ смачного мяса нѣгде не є;
Другî бучеры дуже жалують,
Що у Югаса всѣ люде купують,

Мы, Руснаки не жалуемо,
Вôдъ Югаса все мясо купувати будемо,
Бо вôнъ у Scranton найлѣпше мясо мае,
О тôмъ кожда дитина навѣть добре знае:

Що хто вôдъ Югаса мяса скоштуе,
До смерти не пересмакуе,
Смакъ найлѣпшій вôдъ всього,
Зъѣвбысь й вола цѣлого.

Тожь мили братя, нѣкуда ся не волочѣть,
До найлѣпшои бучернѣ до Югаса ходѣтъ
Добре, тано, справедливо,
Чисто, смачно и уцтиво!

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

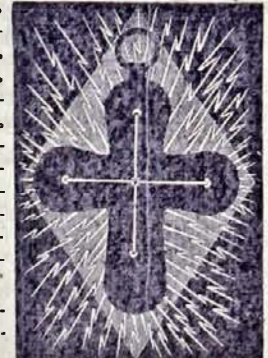
E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ДІЯМЕНТОВЫЙ ЕЛЄКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званый также хрестомъ Вольта, зôставъ вôдкритый кôлька лѣтъ тому въ Австріи, а задля своихъ великихъ приметъ розповсюдниъ ся скоро въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нынѣ уважають єго за найсильнѣйше средство противъ ревматизму и другихъ слабостей.

Електричный Діяментовый Хрестъ лѣчить ревматизмъ мускулôвъ и суставôвъ, невралґію, болѣ въ цѣлôмъ тѣлѣ, нервовôсть, нервове ослабленє, безсонницю, пригнобленє, гістерію, паралѣжъ, трясенє, ударъ, епілепсію, танецъ св. Віта, пальпітацію, нервовый бôль головы, и всѣ слабости нервового системy. Єго добродѣйный вплывъ видно вже по кôлькохъ годинахъ, хотяй часомъ треба на него ждати кôлька день.

Коштуе доляра, при чѣмъ ґарантуе ся, що принесе стôлько корысти, що найлѣпшій електричный поясъ, що коштуе 15 або 25 рази тôлько. Нѣхто въ родинѣ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Електричного Хреста, сего найлѣпшого средства противъ слабостямъ. Пришли доляра, а мы пошлемо тобѣ оплаченый оденъ Електричный Діяментовый Хрестъ або 6 за 5 долярôвъ. Тисячѣ листôвъ вôдъ осôбъ, котрыхъ вылѣчивъ сей Хрестъ, суть достаточнымъ доказомъ єго силы. Ось два зъ нихъ: Маламъ болѣ черезъ много лѣтъ; теперь єсмь здорова. Діям. Елект. Хрестъ вылѣчивъ мене. Каролѣна М. Пітерсенъ, Riechfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Панове: Вже 3 мѣсяцѣ ношу Діямент. Електр. Хрестъ. Давнѣйше мавъ я болѣ въ моихъ плечахъ, такъ що не мôгъ грати на скрипцѣ. Теперь чуюсь зовсѣмъ добре. Зъ поважанємъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Панове: Въ залученю посилаемо Вамъ $5.00 на пять електричныхъ крестôвъ. Тî, котрî мы передше одержали приносять чудесну помôчь. Просимо прислати якъ нейскорше. — СЕСТРЫ БЕНЕДИКТИНКИ. 2824 Douphine str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ

Д. ГОЛОДА

38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повиненъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшî и найтаншî напитки всякого рода и пораду, де найлучше купити шифкарту.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)

424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшî напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскопалî, цигара дуже добрî.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ДАРОМ **14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИИ ВАРІ ЕН ПРЕДЛОЖЕНИИ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ ВАЧИТИ ТОВАР!** Днесь предкладаемо одну з найлінших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґулювану з письменною ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну **$40 щирозолотій годинці.** Всім любителям тої кляси годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої пінки, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор. пінки циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 прегарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнїрика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошна експресу з правом безплатного оглядання і віділання назад на наш кошт сли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане еще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** сли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

ПОМОЩЬ ХОРЫМЪ!

КТО И ЩО ЕСТЬ ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ И ЯКЪ ОНЪ ЛѢЧИТЪ ХОРЫХЪ.

Каждый человѣкъ повиненъ знати що то близшого о лѣкарѣ, когорому онъ свое здоровле, ба и свое житье повѣрилъ. Есть много такихъ, которыхъ **Профессоръ Коллинсъ** вылѣчилъ, якъ того доказують тысячи а тысячи писемъ отъ нимъ вылѣченыхъ пацієнтовъ, которы его и добре познають, но и все новы а новы пацієнты къ нему горнутся о раду а тіи вправдѣ будутъ потѣшены, если щого больше о нимъ дочитаются.

ПРОФЕССОРЪ КОЛЛИНСЪ все смотритъ зъскати собѣ довѣріе у хорыхъ, перше доки бы началъ ихъ лѣчити, и проситъ, щобъ хоры ничь не затаѣли передъ нимъ; онъ хоче знати все, щобъ могъ цѣлковито знати станъ пацієнта. Прото есть онъ къ каждому ласкавый и пріятный. Кто его отвѣдае, то каждый найде у **Профессора КОЛЛИНСА** найлучшого пріятеля. Его дуже тѣшитъ если терпящому въ якой-будь хоротѣ може помочи. **Профессоръ КОЛЛИНСЪ** властне теперь есть въ цвѣтущомъ станѣ мужескомъ и славится своимъ здоровлемъ—а въ здоровомъ тѣлѣ здоровый духъ перебывае.

Профессоръ Коллинсъ много роковъ студіовалъ медицины и цѣлый свой молодый вѣкъ посвятилъ тымъ студіямъ, въ которыхъ онъ дуже интересовался а ажь познѣйше началъ лѣчити хорыхъ въ шпиталяхъ а потомъ въ своимъ приватномъ заведенью. Глубокими студіями и практикою присвоилъ собѣ познанье лѣковъ и хоротъ на только, що теперь дуже легко познае онъ кажду хороту зъ опису въ письмѣ а лѣкъ на кажду хороту знае онъ напамять. При томъ есть ему на великой помочи природомъ ему дана память. Профессоръ КОЛЛИНСЪ если посмотритъ на своего пацієнта, то сейчась познае его — будь-яку — хороту.

Профессоръ И. С. КОЛЛИНСЪ.

Профессоръ Коллинсъ дастъ вамъ колька пытань а уже знае, що вамъ хибитъ. Въ важнѣйшихъ случаяхъ осмотрить хорого и скаже сейчасъ ему, чи его хороту можь вылѣчити, або нѣтъ. Высше 100 нездоровыхъ людей голосится у него каждого тыждня, но о много больше есть такихъ, которы не могутъ къ нему прійти лично, то лишь письменно просятъ его о помочь и о раду. А лѣчитъ такъ до него удавшихся лично, якъ и на 100 миль отдаленыхъ пацієнтовъ. О его удачномъ лѣченью свѣдчатъ найлучше тіи тысячи писемъ, которыхъ онъ що-тыждня достае отъ своихъ пацієнтовъ, которы дякуютъ ему за уздоровленье.

Профессоръ КОЛЛИНСЪ вылѣчилъ много такихъ, которымъ уже жаденъ лѣкарь не могъ помочи а стояли надъ гробомъ,—онъ ихъ потѣшилъ, подалъ имъ нову силу и привернулъ имъ ихъ здоровлье.

КОМУ не можна помочи, отъ того не возме ани цента. Если къ нему удастся невылѣчительный хорый человѣкъ, тому просто скаже, щобъ даромъ свои гроши не марнѣлъ на лѣки, но при томъ дасть ему добру раду, якъ мае жити, щобъ послѣдныи дни своего житья продолжилъ.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДѢѢ,

ПОКИ передомъ не порадитеся **Професора КОЛЛИНСА.** Сколько вылѣчилъ онъ такихъ, которы уже были наклоненны къ гробу а инны лѣкарѣ не могли имъ помочи, лишь гроши даромъ брали. Тогда если терпите на будь-яку тяжку хороту, то удайтесь къ тому славному доктору, а слухайте що вамъ онъ скаже; если вылѣчилъ тысячи инныхъ, то будьте певны, що и вамъ поможе.

ЕСЛИ терпите на яку-нибудь хроничну хороту, то не выдавайте свои гроши даромъ на будь-якихъ лѣкарей, но пиште **Проф. Коллинсу,** а будьте певны, що того не пожалуете. Свою хороту опишитъ докладно, подайте свой вѣкъ, якого пола, и що васъ болитъ а **Профессоръ КОЛЛИНСЪ** съ удосконалитъ вашу хороту и дастъ вамъ отвѣтъ. Прото не откладайте, бо чѣмъ долгше, то тѣмъ горше про васъ. Огонь гаситъ пока онъ малый, ибо якъ онъ сбôльшится, то уже тяжко его угасити. Такъ то и съ хоротомъ.

ЕСЛИ уже былисьте лѣчеными другими докторами—а не вылѣчили васъ, тоне тратьте надѣѣ, но безъ ганьбы опишить все. **Профессоръ Коллинсъ** письма не публикуе хиба таки, которыхъ писатели на тое поволили для свидѣтельства **Профессора КОЛЛИНСА.**

Пишитъ по словенски или по русски, лишь на тую адресъ:

Prosessor E. S. COLLINS,

150 W. 34th Street, NEW YORK CITY.